

REDAKCJA:
ul. Moniuszki 10
Telefon 303
Telefon red. nocnej 428

Rękopiśm. nie zwraca się
REPREZENTACJA
Królewska Huta
ulica Gimnazjalna nr. 39
Telefon 608

POLSKA ZACHODNIA

ADMINISTRACJA:
ul. Moniuszki 10
Telefon 16-99

Abonament miesięczny:
przez pocztę oraz w Ad-
ministracji 3.50 złote
z doręczeniem do domu
przez pocztę

P. K. O. nr. 303551

Dziennik poświęcony sprawom narodowym i społecznym na Kresach Zachodnich

Redaktor naczelny: Edward Rumun. Druk: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp. Katowice, narożnik Batorego 2 i Kościuszki 15, Telefon 978.

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Haase.

Pod znakiem kryzysu.

Znaczne redukcje wśród urzędników hutniczych. — Zapowiedź styczniowych konferencji w sprawie umów taryfowych.

Katowice. W ostatnich dniach prowadzone były u komisarza demob. konferencje w sprawie redukcji urzędników w hutach: Królewskiej, Laury, Bismarcka, Falwy, Hubertusa, Maria i Silesia w Paruszwcu. W wyniku tych konferencji komisarz demob. zdecydował jakich urzędników można zwolnić, a jakich należy zatrzymać w pracy. Z proponowanych do redukcji urzędników komisarz demob. odmówił zwolnienia około 40%. Przy decyzjach swych komisarz demob. kierował się przede wszystkim stanem rodzinnym i majątkowym poszczególnych urzędników oraz ich udziałem w pracy.

W czasie pobytu w Warszawie komisarz demob. inż. Maskego omawiane były w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej sprawy, dotyczące wypowiedzenia umów taryfowych w górnictwie oraz umowy taryfowej dla urzędników ciężkiego przemysłu. W związku z temi rozmowami odbyła

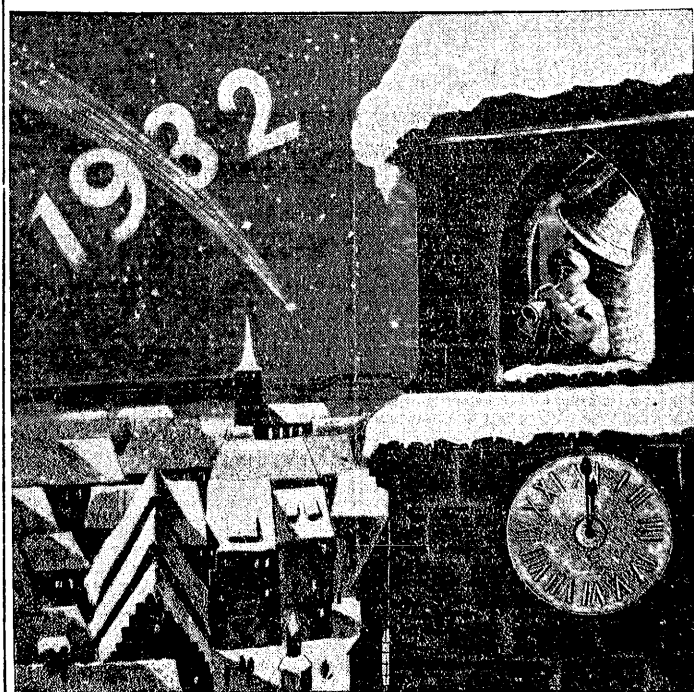
sie prawdopodobnie konferencja na Śląsku pomiędzy zainteresowanymi stronami. Ody by w czasie tych konferencji nie osiągnięto porozumienia, sprawami temi zajmie się komisarz demob. oraz komisja pojednawczo arbitrażowa. Ponadto omawiana była w Ministerstwie Pracy obecna sytuacja gospodarczej w hutach zależnych na Śląsku i w związku z tem załatwienie wniosków o redukcje robotników. Pertraktacje między komisarzem demob. a zainteresowane-

mi stronami odbyła się po myśli instrukcji Ministerstwa w styczniu 1932 r.

Komisarz demobilizacyjny p. Maske nie ustępuje.

Katowice. Jak się dowiadujemy z miarodajnego źródła, wszelkie pogłoski o ustąpieniu komisarza demob. inż. Maskego z zajmowanego stanowiska nie polegają na prawdzie.

FUTRA damskie i męskie na dobrych warunkach poleca
Paryska Pracownia Futer
Katowice, Poprzeczna 14 I p. / Telefon 13-10.

Minał rok 1931 — weszliśmy w nieznane jeszcze dzieje 1932 roku...

Co Niemcom przyniesie rok 1932?

Przywódca centrowy przeciw hitlerowcom, ale i przeciw traktatowi wersalskiemu.

Berlin. Przywódca partii centrowej pralut Kaas, u którego bawi obecnie w gościnie kanclerz Brüning, ogłasza w organach centrowych w Trewirze artykuł, w którym, omawiając sytuację Nie-

miec w związku z kończącym się starym rokiem, podkreśla powagę tej sytuacji i wskazuje na odpowiedzialność całego społeczeństwa niemieckiego wobec przyszłych wydarzeń. Między innymi ekstremistów lewicowych i prawicowych społeczeństwa niemieckiego, pisze Kaas, a realistami, dla których wskazania rozsądku są jedynie miarodajne,

istnieją różnice w sprawach politycznych i gospodarczych, nie dające się dotychczas pogodzić. Niewiadomo dokąd zwrócą się masy, gdy ostatnie nadzieje ich zostaną rozbite. Ktokolwiek dobrze życzy narodowi niemieckiemu, musi dążyć do wprowadzenia elementów zdolnych do pracy twórczej zpowrotem do obozu, oceniającego trzeźwo sytuację Niemiec i świata. Tem, co nas dzieli, niejednokrotnie bez podstaw, nie jest różnica stanowisk w stosunku do ideału wolności narodowej, lecz różnica metod, służących do osiągnięcia tego celu. 60-cio milionowy naród niemiecki nigdy nie pogodził się z faktem, aby tak zwane traktaty pokolewe wstrząsnęły życiem gospodarczym Niemiec, zdeklasowały naród i odebrały mu prawo korzystania z pełni przywilejów, przysługujących innym narodom.

Wyrażając ubolewanie, iż ostatnie obrady komitetu Bazylijskiego nie przyniosły decyzji w sprawie reparacji, Kaas wywodzi: „To, czego nie daly obrady, będzie musiała przynieść konferencja rządów, o ile Niemcy, a wraz z nimi świat cały, nie mają stać się ofiarą bezkresnej katastrofy. Kierownicze sery niemieckie prowadzą decydującą walkę na froncie polityki zagranicznej od chwili katastrofy wojennej. Wynik tej walki, której początkiem były obrady Bazylijskie, ma dłuższy okres czasu zdecydować o losie Niemiec.

W końcu Kaas zwraca się do społeczeństwa niemieckiego z apelem, aby zapomniało o różnicach partyjnych i wystąpiło solidarnie do walki o cele narodowe.

Hitlerowskie wymyślania na Hindenburga.

Berlin. Hitlerowski „Völkische Beobachter“ ogłasza artykuł narodowo-socjalistycznego posła do Reichstagu Oberlindobera, zawierający ostry protest przeciwko planom ponownego obrania Hindenburga na stanowisko prezydenta Rzeszy. Autor artykułu oświadcza, że wszyscy niemieccy żołnierze frontowi, którzy odnieśli rany i inwalidzi oraz rodziny poległych w wojnie światowej na wziankę o Hindenburgu, odczuwają ciepłą troskę, jak pozostawili wśród nich ostatnie dekrety prezydenta Rzeszy. Kola republikańskie liczące na przywiązanie szerokich mas do osoby b. wodza armii niemieckiej, myśla się oczekując, iż cały naród niemiecki opowie się za pozostawieniem obecnego prezydenta na kierownictwem stanowisku w Rzeszy.

Udaremniony zamach na stalownię.

Berlin. W mieście westfalskiem Unna policja aresztowała dwóch robotników, podejrzanych o przygotowywanie zamachu na zakłady stalowni firmy Westig. Sprawcy wkradli się w nocy z soboty na niedzielę do wnętrza fabryki i otworzyli kurki wodociągów, znajdujących się w pobliżu pieców żarowych. W ostatniej chwili dzięki alarmowi dozorców nocnego udało się uchylić niebezpieczeństwo.

Policja niemiecka w walce z przygotowaniami strajkowymi komunistów.

Berlin. Policja w Herne aresztowała w środę wieczorem tygodniowe zebranie instruktorów partii komunistycznej. Skonfiskowano szereg obciążających dokumentów, z których wynika, iż komuniści opracowywali szczegółowy plan akcji strajkowej w zagłębiu Ruhry na dzień 2 stycznia 1932 r. Aresztowano 40 uczestników zebrania.

Berlin. Policja w Hamburgu wpadła na trop przygotowań czynnionych przez komunistów celem wywołania strajku generalnego na okrętach niemieckich względnie na obcych okrętach stojących na kotwicy w portach niemieckich. Od dwóch dni komuniści rozwijają w Szczecinie w Bremenhaven, dańsku, Kilonii i Hamburgu akcje, formując wśród załóg znajdujących się tam okrętów t. zw. komitety walki czynnej, mającej zająć się przygotowaniami do wywołania strajku w dniu 2 stycznia.

Twarda odpowiedź wicekróla Indii na zapytanie Gandhiego.

Kalkuta. Donoszą ze źródeł autorytatywnych, że oświadczenie wicekróla, złożone w odpowiedzi na zapytanie Gandhiego wskazuje, że wicekról skłonny jest omówić z Gandhim zagadnienie konstytucyjne, powstałe w wyniku konferencji okrągłego stołu, jednak wicekról nie dopuści pod żadnym pretekstem, aby Gandhi poruszał kwestię ostatecznych rozporządzeń, dodając przytem, że jeżeli kongres zaleci stosowanie biernego oporu, rząd okaże się całkowicie zdecydowany przeciwstawić się temu.

Już wyszedł z druku

JUBILEUSZOWY Kalendarz Almanach „Polski Zachodniej”
na rok 1932

który tworzy na 314 stronach Encyklopedję życia codziennego, — Cena wraz z przesyłką poczt. zł 2.—, w Administracji lub u kolektorów zł 1.50.

U progu Nowego Roku.

W dzisiejszym, noworocznym numerze „Polski Zachodniej” znajdują Czytelnicy zestawienie kilku artykułów, przynioszących zestawienie najważniejszych wydarzeń wewnętrznych w Polsce za rok ubiegły. Na tem miejscu pragniemy podać syntetyczny skrót wydarzeń i warunków, jakimi darzył nas rok 1931 w naszej śląskiej dzielnicy.

Rok, który pożegnaliśmy, stanowił dla nas na Śląsku okres ciężkich doświadczeń. Kryzysowa zmora z miesiąca na miesiąc potęgowała swój nacisk, pomnażając szeregi bezrobotnych, oraz uszczuplając zarobki i dochody wszystkich niemal warstw społeczeństwa. Nie dziw, że w tych warunkach do domów, dotkniętych klęską kryzysu, zawitała bieda i jej towarzysząca, zgrzyzota.

Czy umieliśmy jako społeczna całość podjąć walkę z objawami i następstwami kryzysu? Przy odpowiedzi na to pytanie widzimy światła i cienie.

O ile bowiem w akcji władz wojewódzkich z Wojewodą Grażyńskim na czele widzieliśmy czynne i zbiegające starania około zmniejszenia klęski bezrobocia i jej klęski, to w sferach przemysłowych rzadko mieliśmy do czynienia z objawami obywatelskiego traktowania kryzysowego problemu i niedoli pracowników.

W społeczeństwie zaś samem u jednych widzieliśmy piękną i szlachetną bierność na rzecz bezrobotnych, upamiętnioną w systematycznym popieraniu prac Komitetu Pomocy na rzecz bezrobotnych, u innych zaś, związanych z inspiracjami prasy opozycyjnej, widzieliśmy tylko malkotnicze alarmy i jak gdyby złośliwą satysfakcję przy zupełnej nieobecności w akcji posiłkowej na rzecz ofiar kryzysu. Opozycyjni zaś krytycy prasowi, którzy umieli wynajdywać dziury na całym, nawet w latach gospodarczego powodzenia, znaleźli w okresie kryzysu jakomy żer dla niesumiennej ujadania, inwektyw i oszczerstw.

Ze szczególnem zaś rozczarowaniem patrzyło po obywatelsku usposobione społeczeństwo na całkowitą niemal bezproduktywność prac Sejmu Śląskiego, gdzie wśród partyjnej wrzawy i złośliwej obstrukcji opozycjonistów nie mogła być zrealizowana żadna światła myśl, żaden program, podyktowany troską i dbałością o losy gospodarcze i społeczne ogółu. Po powrocie do Sejmu destruktora, znanego dostatecznie bez konieczności wymieniania jego nazwiska, skończył się w Sejmie Śląskim krótki okres pozytywnej pracy i twórczego kontaktu wśród stronnictw polskich śląskiego Sejmu, a nastąpił długi okres wrzasku i zamętu. W tych warunkach nie można się spodziewać od tej instytucji żadnego pozytywnego wysiłku, a chroniczny stan tej indolencji nie dobrze też na przyszłość nie wróży.

Przy tych wszystkich ujemnych objawach społeczeństwo śląskie w swych zdrowych warstwach umiało wykręcać w okresie gnębiącego nas kryzysu godną podziwu odporność i męstwo psychiczne, które to wartości pozwalały z wiarą patrzeć w przyszłość.

Ody się pamięta, jak spokojnie społeczeństwo śląskie zachowało się wobec wieści niemieckich bankructw i wobec prób wyzyskania tych krachów na naszym gruncie, gdy mamy w pamięci liczne piękne objawy uświadomienia narodowego i czujności potrojonej, wykazane w czasie zapisów do szkół, w okresie „Miesiąca Śląska”, a ostatnio przy spisie ludności, to z satysfakcją można podsumować piękny dorobek ubiegłego roku w dziedzinie myśli polskiej i polskiej racji stanu na Śląsku.

W spowity tajemnicą rok 1932 wkroczyliśmy na Śląsku pod wrażeniem ostat-

nich wieści o nowych planach redukcyjnych, jakie knuła panowie przemysłowcy.

Już w pierwszym miesiącu nadchodzącego Nowego Roku zetrą się z sobą interesy pracy i kapitału. W walce tej świat pracy winien wykazać wielką zawartość i zmysł organizacyjnej solidarności, by mądrze i umiejętnie przeciwstawić się tendencjom, zmierzającym do wyzyskania kryzysu dla podważenia zdobyczy warstw pracujących.

O ile zaś chodzi o śląski obóz, grupujący się pod sztandarami Idei Marszałka Józefa Piłsudskiego, to Nowy Rok winien stać się pobudką do wzmocnienia wysiłków na wszystkich polach i we wszystkich ośrodkach. Na obozie naszym, na obozie współpracy spożywa głównie obowiązek wytworzenia tak silnego prądu energii i takiej atmosfery, by w jej zdrowym tchnieniu można było zwycięsko opanować wszelkie przeciwności.

Nadzwyczajny podatek od zawodu notariuszy, pisarzy hipotecznych i komorników.

Warszawa. W nr. 112 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej z 31 grudnia 1931 r. ogłoszona została ustawa z dnia 15 grudnia 1931 r. o nadzwyczajnym podatku od niektórych zajęć zawodowych, mianowicie: notariuszy, pisarzy hipotecznych i komorników. Pierwsze obliczenie nadzwyczajnego podatku uskutecznione będzie od dochodu osiągniętego z zajęć zawodowych 1932 roku kalendarzowego, przyczem nadzwyczajnemu podatkowi podlegają osoby, których roczny dochód przekracza kwotę 12 tys.

Opodatkowaniu podlegają dochody osiągnięte w ostatnim roku kalendarzowym, poprzedzającym rok podatkowy, zaś zaliczka na poczet tego podatku należy wpłacić do 15 lutego 1932 r. Termin płatności nadzwyczajnego podatku ustanawia się na 1 listopada każdego roku podatkowego. Ustawa wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej z d. 1 stycznia 1932 r. i traci moc obowiązującą w terminie, który określili rozporządzenie Rady ministrów.

Niemieckie oszczerstwa w angielskiej książce o Belgii.

Bruksela. Zarząd belgijskiego miasta Dinant, które w ogromnym stopniu ucierniało w czasie wojny, zwołał posiedzenie, na którym zajęto się specjalnie angielskim wydaniem „Baedekera”, opisu belgijskiego. Opisana tam jest historia miasta Dinant i jednocześnie niemieccy autorzy książki podają, iż około 600 mieszkańców cywilnych z miasta zostało zabitych. Większość z nich była rozstrzelana za udział w walkach.

Rada miejska Dinant zaprzętała jednogłośnie przeciwko oszczerstwom, zamieszczonym w tej książce, jakoby mieszkańcy cywilni mieli brać udział w walkach; stwierdzając, iż ma się tu do czynienia z propagandą niemiecką, która chce znieść winy z wojska niemieckiego za popełnione okrucieństwa w czasie wojny. Postanowiono wytoczyć autorom książki proces. Minister hr. Carton de Wiart i b. min. sprawiedliwości Paul Janson będą reprezentować m. Dinant w tym procesie.

Antyfaszystowskie bomby wybuchły w urzędzie pocztowym.

Nowy Jork. W Easton w stanie Pensylwania, do miejscowego biura pocztowego dwaj osobnicy, którzy wkrótce potem przedko się oddaliłi przyniesli 7 paczek adresowanych do konsula generalnego włoskiego w Nowym Jorku i do konsulatu włoskiego w Pittsburghu. Paczki te miały zawierać dzienniki włoskie i dzienniki cudzoziem-

skie. Dwie z tych paczek eksplodowały w chwili gdy ogładali je funkcjonariusze pocztowi. Jeden z urzędników jest zabity, 4 rannych, w tem 2 ciężko. Jeden z rannych ma oberwane obydwie ręce. Aresztowano w pobliżu biura 2 Włochów, pochodzących z Nowego Jorku.

Redukcji pracowników na kolejach nie będzie.

W ostatnich dniach w różnych dziennikach ukazują się wiadomości o tem, że Ministerstwo Komunikacji zdecydowało przeprowadzić z dniem 1 stycznia znaczne redukcje personelu na kolejach, przyczem mają być nawet skasowane niektóre warsztaty mechaniczne. Do-

wiadujemy się ze źródła miarodajnego, że wiadomości te nie odpowiadają prawdzie. Żadne redukcje w kolejniectwie, ani urzędników, ani personelu kolejowego, ani personelu warsztatowego nie są zamierzone.

ZYCIE SPORTOWE I WYCHOWANIE FIZYCZNE.

Fortuna hokejowa kółem się toczy...

Niespodziewanie ciężka porażka Polaków. — Kanadyjczycy ośmiili widza swą mistrzowską grą, bijąc Polskę 9:0 (3:0, 3:0, 3:0). — Austria zwycięża Brandenburg 5:1 (3:0, 1:0, 1:1). — Niedopatrzenia organizacyjne.

Katowice. Wczoraj wieczór na sztuczniej torze katowickim rozpoczął się wielki turniej hokejowy przy udziale 5 drużyn, mianowicie: Kanady, Austrii, Brandenburga, Rumunii i Polski. W dniu wczorajszym rozegrano dwa pierwsze mecze. Polska przegrała z Austrią 1:0, a z Brandenburgą 1:5.

Mecze odbyły się przy dobrej pogodzie i na idealnym lodzie, to też Kanadyjczycy teraz mieli sposobność wykazania wszystkich swoich walorów. Zademonstrowali grę, stojącą na najwyższym poziomie, błyskawiczną i opiewaną jazdą na łyżwach, świetne prowadzenie kija i wybitnie zaspokoją grę, ich opanowanie ciała i myślenie przeciwnika wzbudzały podziw i liczną publiczność.

Swą piękną zwycięstwą zawdzięczała Kanadyjczy trzem okolicznościom, a to: doskonałemu lodowi, na którym się sukomicie czuli,

osłabionemu składowi reprezentacji polskiej i wreszcie, co najważniejsze, zbyt przychylnemu i za daleko posuniętemu w kurtuazji — sędziemu, p. Sachowi, który dopomógł gościom w zdobyciu przynajmniej trzech bramek.

Polska, jak zaznaczyliśmy, wystąpiła w osłabionym składzie, bez Krygiera, którego zastąpił Maurer, który po odniesionej kontuzji jeszcze nie powrócił do formy. Nieszczerzonymi deklamując razem Słogowski, dotychczas najmocniejszy gracz w drużynie; w meczu wczorajszym grał zbyt nerwowo.

O samym meczu powiedzieć należy, że gra toczyła się przy bezapelacyjnej przewadze Kanadyjczyków, tak pod względem technicznym jak i taktycznym. Kanadyjczycy w równych odstępach czasu w każdej tercji strzelili po 3 bramki. W pierwszej tercji przez Mousell, Coyle'a i Drappera, w drugiej przez Sitta, Ba-

Nasza rodaczka Pola Negri, słynna artystka filmowa po ciężkiej operacji ślepej książki powraca do zdrowia.

XOX

Rozłam wśród sjonistów w Polsce.

Warszawa. Zjazd stronnictwa sjonistów rewizjonistów uchwalił wystąpić z ogólnej organizacji sjonistycznej w Polsce, jednocześnie podkreślając w swej uchwale, że uważa siebie, t. j. stronnictwo sjonistów-rewizjonistów za właściwą organizację sjonistyczną w Polsce.

Kryzysowy dodatek do podatku od nieruchomości nie obowiązuje na Śląsku

Warszawa. W numerze 112 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej z 31 grudnia 1931 r. ogłoszona została ustawa z 17 grudnia 1931. ustanawiająca kryzysowy dodatek do państwowego podatku od nieruchomości: w gminach miejskich oraz od niektórych budynków mieszkalnych w gminach wiejskich wynoszący 3% podstawowego wymiaru podatku od nieruchomości. Od kryzysowego dodatku wolne są budynki mieszkalne, których roczny czynsz nie przekracza 1 tysiąca zł. Do tego podatku nie mogą być pobierane żadne dodatki na rzecz państwa i związków komunalnych. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1932 r. na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem Województwa Śląskiego i traci moc obowiązującą w terminie, który zostanie określony przez rozporządzenie Rady Ministrów.

Mahometanie zapowiadają walkę przeciw misjonarzom chrześcijańskim.

Wiedeń. „Reichspost” donosi z Jeruzolimy: konsekwencja kongresu panislamistycznego odbytego w Jeruzolimie będzie wznowienie kampanii mahometańskiej przeciwko chrześcijańskim misjonarzom na Wschodzie. Znosi się na systematyczną walkę przeciwko działalności religijnej misjonarzy zagranicznych. Centrala propagandy panislamistycznej będzie Jeruzolima. Dziennik wyraża obawę, że centrala ta na której czele stoi jeruzolimski mufti będzie ogniskiem nieustannych nienojów.

Wzburzone fale Wilejki niosą zniszczenie.

Wilno. Na skutek ostatnich ustawicznych odwilży poziom wody na Wilejce znacznie się podniósł. Wzburzone fale zwały się przed dwoma dniami most w pobliżu kolonii kolejowej, a ostatnio poważnie zagrożony mostowi kołowym w pobliżu wsi Wiktorijki. Dojście do tego mostu zostało zupełnie odcięte. W związku z podmięciem mostu kołowego zagrożony został poważnie most kolejowy.

XOX

tesa i Souvangea, wreszcie w trzeciej przez Witta, Batesa i Sitta.

Kanada była drużyną bezwzględnie lepszą, lecz na zwycięstwo w tak wysokim stosunku nie zasłużyła, wobec czego katastrofalna porażka ta krzywdzi nieco polski sport hokejowy.

Tuż po meczu Kanada — Polska weszły na tor drużyny Austrii i Brandenburga. Spotkanie to zakończyło się pewnym zwycięstwem Austriaków w stosunku 5:1 (3:0, 1:0, 1:1). Urządzając to spotkanie jako atrakcyjną popłatwę organizatorzy wielki błąd, bowiem mecz ten nie dorównał poziomem zawodom Kanada—Polska i z tych też powodów nie cieszył się wielkimi zainteresowaniem.

Austriacy z miejsca opanowali lod i w pierwszej tercji byli panami sytuacji, zdobywając trzy bramki przez Kirschbergera. Druga tercja upłynęła już przy nieznacznej tylko przewadze Austriaków, którzy swą czwartą bramkę zdobyli przez Forda, wreszcie ostatnia tercja była zupełnie wyrównana i zakończyła się też wynikiem remisowym. Bramki w tej tercji zdobył — dla Brandenburga Hecker i w pierwszej minucie oraz Kirschberger dla Wiedeńczyków.

W obydwu meczach sędzią n. Sacha, — który wyłatkowo w tym dniu, zwalniając w meczu Kanada—Polska nie zadowolili, to też publiczność stosunkowała się do niego bardzo niechętnie.

1961

Dosiego Roku!

1932.

W roku 1931-ym.

Rok 1931-szy zapisany będzie w dziejach ludzkości wyrazistym, choć niewesołym głosem. W roku tym ujął się w całej pełni niebywały dotychczas światowy kryzys gospodarczy, który się wyraził w liczbie kilkumilionów bezrobotnych i w kryzysach walutowych, dotykających prawie wszystkie państwa obydwóch półkul.

Nie ulega już dzisiaj wątpliwości, że światowy kryzys gospodarczy, jaki przeżywamy obecnie, nie ma analogii w dotychczasowych dziejach stosunków gospodarczych, i będzie zapewne punktem zwrotnym w nowym układzie stosunków światowych. Rok, który odchodzi pozostawia następcy swemu dziedzictwu ciężkie, właściwie bowiem nikt jeszcze dotychczas przewidzieć nie zdoła, kiedy i w jakich warunkach nastąpi moment, w którym będziemy mogli stwierdzić: oto kryzys mija, rozpoczyna się doba pomyślności.

Jakiś pedantyczny profesor niemiecki naliczył 235 przyczyn obecnego kryzysu gospodarczego, nikt jednak dotychczas nie zdołał wskazać ani jednego środka, który byłby istotnie niezawodnym w walce z kryzysem. Do kryzysu gospodarczego dołączył się w r. 1931-ym jeden jeszcze kryzys, który nazwalibyśmy kryzysem ideologii Ligi Narodów. Od czasu swego istnienia, Liga Narodów po raz pierwszy stanęła w obliczu ostrego konfliktu zbrojnego — chińsko-japońskiego. Konflikt ten nie zyskał charakteru wojny oficjalnej, choć rozgrywał się wśród starć zbrojnych, w których trupy padały tysiącami. Liga Narodów okazała zupełną bezsilność wobec konfliktu, wynikającego z żywotnych konieczności rozwoju Japonii i — bezsilności Chin. W takich konfliktach artykuły pisane Ligi Narodów, podobne obstrukcyjnym idealizmem, nie mogły mieć żadnego znaczenia i wpływu. Rok 1931-y pozostawia pod tym względem wymowną naukę państwom i narodom — na przyszłość.

Natomiast tenże naogół niepomyślny rok, który odchodzi, zawiera w przebiegu swoim pewne fakty, które mogą stać się podwalinami lepszej przyszłości. Ujawnione przez jeden z dzienników paryskich warunki paktu o nieagresji pomiędzy Francją i Rosją oraz rozpoczęcie następnego i zmierzającego do ostatecznego końca rokowania o takiż pakt nieagresji pomiędzy Rosją sowiecką z jednej strony — zaś z Polską, Rumunią i państwami bałtyckimi z drugiej — posiadała doniosłe znaczenie polityczne. Zawarcie tych paktów wykazuje dowodnie, że sojuszy omówionej Polski i Francji nie jest „świątecznym papierem, ale — podwaliną układu pokojowego Europy i świata całego.

Z drugiej strony, zawarcie paktów o nieagresji przez Rosję z Francją i swymi sąsiadami zachodnimi podważa poważnie znaczenie układu pomiędzy Rosją i Niemcami w Rapallo i odnowionego następnego w Berlinie. Rosja wymyka się z rąk Niemiec jako narzędzie ich agresyjnych planów. Temsamem Niemcy będą musieli przedrzeć czyżby nie zrzeknąć się nie tylko na papierze, ale — wewnątrz, moralnie — ze swych planów odwetowych w stosunku do Francji i Polski i ze swych marzeń o panowaniu nad światem. Dopiero z chwilą istotnego i głębokiego rozbrojenia moralnego Niemiec nastąpią warunki do przeprowadzenia światowego kryzysu gospodarczego i prawdziwego ustalenia pokoju.

Rok 1931-y pozostawia po sobie zarodki warunków nowego, trwałego już układu stosunków w Europie.

Dla Polski rok 1931-y był rokiem dalszej stabilizacji stosunków wewnętrznych, rokiem zmagania się ze światowym kryzysem gospodarczym, wykazującym wielką odporność i elastyczność naszego organizmu gospodarczego. Fakt, że Polska znosi przebieg kryzysu stosunkowo łatwo i spokojnie, a naziści inne potężne i zasobne państwa, jest dziś powszechnie przez świat uznanym, za jego konsekwencje odbiły się już w zakresie politycznym. Rok 1931-y w dziejach odrodzonej Polski zapisany będzie, niewątpliwie, jako rok utrwalenia się i wzrostu międzynarodowej powagi Polski.

Polska stała się ośrodkiem przyciągającym i krystalizującym państwa Europy środkowo-wschodniej. Sojusz Polski z Francją nabrał nowej żywotności i siły. Naprawiły się stosunki z Anglią. Rumunia ma sposobność ocenić wartość sojuszu z Polską, państwa bałtyckie — wartość przyjaźni z Polską. Jesteśmy na dobrej drodze do uregulowania naszych stosunków z Rosją. Za czem przyjść musi rewizja poglądów w Niemczech na dotychczasowy stosunek do Polski.

W spokoju oczekiwać możemy na tę pożądaną ewolucję w poglądach i nastrojach

naszego sąsiada zachodniego, gdy już nastąpiła zmiana w nastrojach i poglądach naszego sąsiada wschodniego. Miejmy nadzieję, że rok, który odchodzi, zabierze ze sobą najcięższe troski i kłopoty kryzysu gospodarczego, rok zaś, który rozpoczynamy, będzie dla Polski rokiem nowej pomyślności gospodarczej i politycznej.

Nadzieja ta gruntuje się na faktach, które mi zamknął się rok ubiegły. Asper.

Co przepowiadają wybitni ludzie na rok 1932?

Dziennik „Stockholms Tidningen” zwrócił się z zapytaniem do różnych wybitnych osobistości: jak wedle ich mniemania ukształtują się stosunki w nadchodzącym nowym roku. Na pytanie to odpowiadał m. in. głośny „król samochodowy” Ameryki, Henryk Ford w następujących słowach:

„Jestem głęboko przekonany, iż zdrowy dobrobyt nastąpi po obecnej powszechnej depresji. Minal okres spekulacji. Obecnie zacznie się czas pracy. Wierzę w to niezłomie, iż znajdzie się praca dla wszystkich, i wierzę też, iż postęp i rozwój nie osiągnęły jeszcze swego kulminacyjnego punktu. Samochód i inne nowoczesne wynalazki znajdują się jeszcze w kotłach.”

Znany angielski mąż stanu lord Robert Cecil, zapytany o horoskopy na rok 1932, odpowiedział: „Mogę powiedzieć tylko tyle, iż wiele krajów cierpi pod wpływem wybu-

śnięcia bezgranicznego wojennego nacjonalizmu, który — o ile się go całkowicie nie ukróci — musi spowodować poważne katastrofy. Pod względem gospodarczym, społecznym i politycznym świat potrzebuje spokoju i przywrócenia zaufania. Nacjonalizm jest wrogiem obu powyższych wspomnianych czynników. O ile nie potrafimy przeciwdziałać mu skutecznie, to doprowadzi nas do zniszczenia.”

Lord Snowden wypowiedział następujące optymistyczne zdanie: „Chciałbym w przedmowie nowego roku udzielić wszystkim narodom rady, aby trzymały wysoko głowę i zachowały dzielność serca wśród obecnych trudnych i ciężkich warunków, aby wierzyły, że odwaga, mądrość i przy udziale współpracy wszystkich narodów osiągniemy jaśniejszą i szczęśliwszą przyszłość.”

Kolacja z wujaszkiem.

(Opowiadanie sylwestrowe.)

Wuj z prowincji, chrzestny ojciec pani Raieckiej, przyjeżdżał do miasta rzadko. Kiedyś był bogaty, robił świetne interesy i mówiło się wówczas u Raieckich, że „przecież z czasem o nas nie zapomni”. Na tem „z czasem” budowało się cała przyszłość, bo wuj nie miał innych sukcesorów.

— Aby go tylko nie zrazić do siebie iakimiśb prośbami o pożyczkę — przestrzegali się wzajemnie. — Bo przecie kiedyś i tak... Z czasem jednak i wujowi zaczęło się gorzej powodzić. Narzekał na kryzys, małe obroty — jak to wszyscy. Ale jednak w porównaniu z Raieckimi był Krezusem. Patrzył z nabożnym zachwytem, jak potrafił wydać na kolację 300 złotych (całomiesięczną pensję Raieckiego), jak znoszono mu z maczającym zakupy. Nie zapomniał o chlebie na kolację i obdarzał ją od czasu do czasu prezentami, które szybko wędrowały do łombardu.

List, zapowiadający przybycie wujka na Sylwestra, przyszedł zaraz po świętach. Nastroj był wówczas ponury. W domu nie było ani grosza, nadmiar złego Raiecki wrócił z biura z hohobowem wieściarni.

— Podobno od 1 stycznia mają u nas dzie sięć zredukowań — oznajmił. Jestem poważnie zagrożony.

— Ty? Dlaczego? — jęknęła struchlała żona.

— Dlaczego, dlaczego! Dlatego, dlatego — i każdy inny.

A zresztą, nawet więcej. Kukuśowicz nie rusza, bo jest kuzynem naczelnikowej. Petko gra w brydża z dyrektorem i podobno dobrze, a Wietrak chodzi na lekcje tańca z córką naczelnika. Więc ja mam największe szanse.

— Ty zawsze masz szanse, jak nie trzeba! Szkoda, że nie masz ich, kiedy chodzisz o awans! Każdy potrafi się jakoś urządzić, tylko nie ty!

— Wlec co mam robić? Starać się o reke naczelnikówny?

— Już nie próbuj dowcipkować! Są chyba jakieś sposoby zacieśnienia stosunków z szefem, zobowiązania go czemś. Ja nie wiem, jak to robia inni.

— Owszem, mógłbym przysłużyć się szefowi, pożyczając mu 500 złotych. Słyszalem, jak mówił dziś, że potrzebuje na gwalt i nawet szukał lichwiarza.

— No, to nieaktualne. W domu jest półtora złotego.

Nagle wzrok Raieckiej padł na list.

— A wuj? — krzyknęła.

— Co wuj?

— Przyjeżdża na Sylwestra. Naprawdę przywiezie pieniądze, bo lubi się zabawić. Przecie chyba mógłby nam pożyczyc.

— Mieliśmy go nie prosić o nic.

— No, tak bośmy go chowali na czarnej godzinie. A teraz chyba jest czarna godzina. No, wlec!

— Gdyby to było pewne — mówił w zamyśleniu Raiecki — to mógłbym już jutro powiedzieć szefowi, że dostarczę mu pieniądze po Nowym Roku, bez procentu. To bardzo solidny człowiek i odda napewno w terminie.

— Ależ naturalnie, że powiedzi! Nie trze-

ba zwlekać, bo cie jeszcze kto ubiegnie. A zawsze przysłużył się mu.

Humory poprawiły się znacznie. Na drugi dzień Raiecki przyszedł z biura uszczęśliwiony: szef ucieszył się i dziękował mu. Wuj przyjechał wesół, jowialny jak zwykle i zaprosił ich na spotkanie Nowego Roku do pierwszorzędnej restauracji. (Musiał mieć pieniądze.)

— Kryzys, panie dziejku, kryzysem — mówił, ale Sylwester jest raz na rok i taki Sylwester, taki będzie cały rok. Już na to nie pożałuje.

Parę razy chcieli małżonkowie zagnać wujka o pożyczkę. Ale zawsze było jakos niezręcznie. Tak odrazu po przejeździe nie można. Potem wuj wyszedł na miasto i znowu się odwiekleł.

— Najlepiej przy obiedzie — radził mał.

— Kiedy mi przez gardło nie przechodzi...

— To trudno: to twój wuj, nie mój, tobie przecież będzie.

Przy deserze pani Złuta Raiecka chrząknęła i już miała rozpocząć przemowę, kiedy wuj uśmiechnął się błogo i rzekł:

— Tak mi tu dobrze z wami — nie uwierzyć, jak wypoczywam w waszym towarzystwie. A wiecie dlaczego?

— Bo wujka kochamy — wtrąciła śpiesznie Raiecka.

— To swoja droga (dziękuję wam, moi kochani), ale głównie dlatego, że nie potrzebuję mówić z wami o interesach. W domu mam tego wyżej uszu. Ciągłe coś czegoś chce, o coś głowę zawraca, o coś prosi... Tu wypoczywam!

Pani Złuta spojrzała na męża. Nie, strasznie, moment nie był szczęśliwy. Trzeba zacząć — może na tej kolacji będzie łatwiej.

Koło 12-tej sala restauracji „Pod złotym bananem” była przepiękna. Wszystkie stoliki były zajęte. Wprawdzie przy każdym z nich było znacznie więcej gości, niż przekąsek, a wino przeważnie krajowe, gdzieś niedaleko tylko francuskie, a już szampa na lekarstwo. Tem większą uwagę ścigał na siebie stół Raieckich z butelką i drogiem przekąskami.

O dwunastej zabawa doszła do zenitu. Poruszono światła, aby je za chwilę zgaśnić. Zaczęły się produkcje artystyczne, tańce. Wuj nik nie tracąc jednak równowagi, rumbował zawzięcie, pomimo swej sześćdziesiątki i był w szampańskim humorze, do czego przyczyniała się też zapewne rosnąca ilość butelek w kubałkach z lodem. Rozochocił się i Raiecki, któremu wno zakreślił w głowie. Tak rzadko miał sposobność takiej zabawy. Zgorzchniona Raiecka zobaczyła go nagle zaciętego z fardansem i łzy irytacji zakreśliły się jej w oczach.

— Żeby choć jaki pożytek był z tego wieczoru — myślała.

Do stolika przysiadło się coraz więcej znajomych i mowy nie było o tem, by móc powiedzieć wujowi to najważniejsze. Wrócili do domu nad ranem z ciężką głową i oszołomieni. Spali wszyscy do południa.

Widok kominiarza uważany jest za dobry znak. Niechże tedy nasi Czytelnicy spojrzą na kominiarza u progu Nowego Roku.

Wui nie chciał zostać na obiedzie, bo musiał wyjeżdżać.

— Wujaszku kochany — zdobyt się nareszcie na odwagę Raiecki. — Strasznie jesteście wdzięczni za tak miły wieczór. I przykro nam bardzo, ale... ale jesteśmy w takich kłopotach... Potrzebujemy na gwalt 500 złotych.

Wuj rozłożył ręce.

— Dlaczegoście wczoraj nie powiedzieli? Wczoraj miałem, byłbym się skromnie zabawił. Ale to moja ostatnia gotówka: wszystko wydałem i dziś mam ledwie na wyszł i nie w domu. Trudno — taka już moja natura. Jak się bawię, to się bawię. Za parę tygodni może mojemu...

Po wyjeździe wuj Raieckiej siedzieli w pomurze milczeniu. Po winie bolała ich głowa. Raiecka nie mogła jeszcze darować mężowi fardansem. A najważniejsze — jak wytłómaczyć szefowi, że pieniądze, na które liczył na jutro, nie będzie?

— W biurze koledzy powitali Raieckiego żarcikami.

— Ładnie, ładnie! Hula pan tak, że całe miasto o panu mówi. Podobno szampał łal się strumieniami...

— No, i ta Nelly...

— Jaki szampa? Jaka Nelly? Nie mówcie głupstw, panowie, bo jeszcze dojdzie do wady — ogłądał się trwożliwie na drzwi Raiecki.

— Co ma dość, to właśnie władza nam mówiła wczoraj, przy gratulacjach noworocznych. Był „Pod bananem” i pił krajowe wino, dla podtrzymania przemysłu. I widział jakas pan szalał przy szampanie z ładnymi kobietkami...

W dzisiejszych czasach nikt z nas, urzędników, nie może sobie pozwolić na Sylwestra w restauracji — zasycał Kukuśowicz, kuzyn naczelnikowej.

Raiecki czuł, że grunt usuwa mu się pod nogami. Do szefa poszedł, jak na ściecie.

— Panie naczelniku — zaczął matowym głosem — najmocniej pana przepraszam, ale nie mam pieniędzy. Zrobiono mi zawód...

— Nie dziwie się wcale i nie liczyłem na to — uciął sucho naczelnik. Kto tak, jak pan rzuca garściami pieniędzmi na kobiety i wino, nie może utrzymać pieniędzy. Jako urzędnik powinien pan dbać o to, żeby zachowywać się z godnością i nie dawać powodów do złośliwych domysłów w dzisiejszych czasach. Ale teraz, chciałem mówić o czem innym. Otóż — zmuszeni jesteśmy przeprowadzić redukcję usposobienia. Sprawiedliwość nakazuje nam liczyć się z stosunkami rodzinnymi i małżeńskimi urzędników. Biorąc pod uwagę pański lekki tryb życia, zdecydowaliśmy się obniżyć panu pensję o połowę więcej, niż pańskim kolegom. Sądze, że zastanowiwszy się nad tem obiektywnie, przyzna pan nam słusność...

Raiecki wracał do domu ponury. Wiedząc, że żona szusznoski wywodom naczelnika nie przyzna. I najwięcej nurtowała go myśl: dlaczego oszczędzał wujaszka całe życie?

H. Dolega.

Bilans gospodarczy 1931 roku.

Sporządzenie „bilansu” gospodarczego za rok 1931 nie jest rzeczą łatwą tembardziej, że zamknąć go musimy w ramach krótkiego artykułu dziennikarskiego. Niezależnie, bilans ten, jeśli porównamy poszczególne jego pozycje z paru latami ubiegłymi, nie będzie bilansem dodatnim. Rok 1931 był trzecim rokiem ciężkiego kryzysu gospodarczego i okresem prawdopodobnie największego napięcia tego kryzysu w całym świecie. Jeżeli przesilenie to słusznie porównywano z największymi kataklizmami dziejowymi, toczyło dotkliwie szczyty w krajach starszych, o mocnej strukturze gospodarczej i silnych podstawach kapitałowych, to nie można się dziwić, że oddziaływało ono również ujemnie na gospodarstwo Polski, uderzając w liczne jego gałęzie i instytucje.

Należałoby jednak u progu nowego roku zdać sobie sprawę, jak głęboko kryzys świata wyciągnął nasze życie. Należałoby rozważyć, jak wielkie konsekwencje wywołał na zasadniczych odcinkach i w najważniejszych urządzeniach, stanowiących główne podstawy gospodarki publicznej i prywatnej. Czy podstawy te zostały zniszczone, bądź naruszone? Czy po dwóch i pół latach ostrego przesilenia jesteśmy na tyle rozbici, czy osłabieni, że obraz przyszłości może malować się w czarnych barwach?

Jeżeli z tego punktu widzenia spojrzymy na bilans roku ubiegłego, to nabierze on całkiem innego światła, a poszczególne pozycje niewątpliwie będą mniej niepokojące tembardziej, jeśli zestawimy je z odpowiednimi pozycjami bilansów zagranicznych. Najważniejsza z podstaw naszego życia gospodarczego jest pieniądz, śmiało bowiem można powiedzieć, że zdrowy pieniądz jest podstawą zdrowego gospodarstwa publicznego. Jak więc w ogólnym bilansie ekonomicznym Polski za rok ubiegły wyglądała pozycja pieniądza? Świeżo jeszcze pamiętamy, że walucie naszej groziły bardzo poważne niebezpieczeństwa, bo rok 1931 był okresem wielkich krachów bankowych i głębokich załamów walutowych, które nawiązywały liczne kraje europejskie i południowo-amerykańskie. Jak wlewmy, w okresie tym złoty polski ani razu nie doznał najmniejszych wahań na giełdach światowych i nie stracił nic na zaufaniu zarówno wewnętrznemu, jak i zagranicznemu. Pokrycie kursowców-walutowe naszych banknotów jest nadal mocne. Wprawdzie, w związku z utratą przez Bank Polski w ciągu r. ub. około 160 mil. zł. walut zagranicznych pokrycie kursowców-walutowe banknotów i zobowiązań krótkoterminowych spadło z 55,29% w dniu 31. 12. 1930 r. na 48,04% według stanu na 30. 12. 1931 r., ale niewielki ten zresztą spadek wydaje się już być całkowicie zahamowany, zwłaszcza, wobec całkowitego już prawie spłacenia zagranicy naszych zobowiązań krótkoterminowych i zmniejszonego stał zapotrzebowania na waluty zagraniczne.

Dруга z takich podstaw gospodarstwa publicznego Polski jest bilans handlu zagranicznego. Utrzymanie czynnego salda tego bilansu powszechnie uznane jest jako konieczność gospodarczą. Trzeba stwierdzić, że i ta pozycja w ogólnym zamknięciu przedstawiła się dla nas dodatnio. Wprawdzie eksport polski skurczył się o 22,2%, a to w związku z coraz większymi trudnościami i przeszkodami, stawianymi przez poszczególne państwa w handlu międzynarodowym, ale dzięki jednoczesnemu znacznemu ograniczeniu przywozu zdolaliśmy osiągnąć w ciągu 11 miesięcy 1931 r. 390 mil. zł. nadwyżki, wobec 183 mil. zł. w roku 1930. Pieniądże te zużyte zostały na spłacenie równowagi części naszych zobowiązań gotówkowych i towarowych wobec zagranicy, podobnie jak i waluty, które odpłynęły z Banku Polskiego, to też stopień naszej finansowej i gospodarczej zależności od zagranicy jest dzisiaj nieporównanie mniejszy, aniżeli rok temu.

Trzecia z takich podstaw jest budżet państwowy. Zachowanie równowagi budżetowej było dla Polski sprawą pierwszorzędnej znaczenia tembardziej, że na odcinku naszych widzieliśmy, że rosnące w 1931 r. miliardowe deficyty państw zagranicznych były najgroźniejszą bodaj przyczyną załamów walutowych w krajach, które dopuściły do zwłaczania swej równowagi budżetowej, oraz przyczyną niesłychanych później krachów i komplikacji gospodarczych. Na tym odcinku mieliśmy do zwalczania ogromne trudności, wobec poważnego zmniejszenia się dochodów skarbowych z jednej, a konieczności wykonania licznych zadań państwowych — z drugiej strony. Zamknięcie rachunkowe za rok 1930-31 dało 61,8 mil. zł. niedoboru, który następnie wykazywały również w dużych rozmiarach pierwsze miesiące br. budżetowego. Zastopowane jednak w porze przez rząd oszczędności w gospodarce państwowej zahamowały wzrost deficytów miesięcznych i doprowadziły już w listopadzie do przywrócenia równowagi budżetowej. Deficyt za pierw-

sze 8 miesięcy, w sumie 128,3 mil. zł., podobnie jak i niedobór z roku 1930-31, pokryty został z rezerwy skarbowych, nagromadzonych w latach ubiegłych. W chwili obecnej, wydaje się, że sytuacja na odcinku budżetowym jest już całkowicie opanowana (aczkolwiek wymaga jeszcze dużej uwagi) i z tej strony nie już nie grozi życiu publicznemu.

Czwarta wreszcie, nie mniej ważna podstawa i pozycja bilansowa w życiu gospodarczym państwa jest zaufanie wewnętrzne i zagraniczne do państwa, jego waluty i jego gospodarki. Kredyt moralny jest w każdym gospodarstwie, czy to prywatnym, czy publicznym, czynnikiem nie mniej ważnym, aniżeli kredyt pieniężny. Jeśli chodzi o zagranicę, to śmiało można stwierdzić, że zaufania nie straciliśmy, wbrew temu może, co mówi się z trybun wiecowych. W ciągu 1931 r. uzyskaliśmy trzy większe długoterminowe pożyczki zagraniczne o charakterze publicznym, mianowicie zapłaconą, kręlową i telefoniczną, oraz szereg mniejszych

pożyczek o charakterze prywatnym. Jak np. na mocy umowy Państwowych Zakładów Inżynierii z „Saurerem” i z „Flatem”, zdołaliśmy też pozyskać szereg pożyczek krótkoterminowych na potrzeby bieżące poszczególnych gałęzi produkcji czy przedsiębiorstw, a więc 150 mil. kredytu dyskontowego na zastaw zbożowy, kredyty dyskontowe za pośrednictwem monopolu tytoniowego i wiele mniejszych. Jeżeli w chwili obecnej mamy pewne trudności w uzyskaniu pożyczek zagranicznych, to bynajmniej nie dlatego, że zagranica nie ma do nas zaufania, ale dlatego przedewszystkiem, że na przeszkodzie międzynarodowej cyrkulacji kapitałów stoi powszechny dziś kryzys zaufania, pociągający ostatnio dewaluacja funta szterlinga i walut skandynawskich, groźba nierozwiązania zobowiązań międzynarodowych przez Niemcy, obawa rewolucji społecznych, czy nowych wojen.

Co do zaufania wewnętrznego obywateli do własnego państwa, to niewątpliwie również nie uległo ono zachwianiu, choć pewne

czynniki, z wiadowych względów politycznych, gorliwie nad podważaniem tego zaufania pracują. Pewna miara zaufania szeroki rzesz ludności do państwa i jego waluty może być choćby wzrost wkładów w P. K. O., który w ciągu ub. r. osiągnął liczbę ponad 70 mil. zł. oraz oszczędności w Kasach Komunalnych, które wzrosły o przeszło 40 mil. zł.

Oto są najważniejsze i dodatnie pozycje naszego bilansu gospodarczego za rok 1931, a zarazem owoce niezmiernie ciężkiej walki z przesileniem. Wskazują one, że pomimo szkodliwych oddziaływań sytuacji międzynarodowej na nasze życie gospodarcze, umiędliśmy zachować nienaruszone podstawy gospodarstwa ogólnego.

To też, stała u urogu 1932 r. nie mamy powodów do czarnych myśli, mamy natomiast wszelkie szanse w dalszej walce. Zwycięstwo w zmaganiach z kryzysem gospodarczym zależy tylko od nas, od wzmożenia czynników zaufania we własne siły, od ostatecznego zwalczania wszystkiego, co zaufanie to w jakikolwiek sposób podważa, nade wszystko zaś, od stonowania sił społecznych w pracach, zmierzających do wspólnego celu.

Rok 1931 w polityce wewnętrznej Polski. Najważniejsze zmiany i zarządzenia.

Jedno przesilenie gabinetowe.

Rok 1931 w składzie osobowym rządu nie przyniósł większych zmian. Po ustąpieniu gabinetu p. Ślaski, który sprawował rząd od 4 grudnia 1930 r., na czele rządu od 27 maja 1931 r. stanął premier Prystor. Jako nowi ministrowie do gabinetu premiera Prystora weszli: Michałowski (min. sprawiedliwości), gen. Norwid-Neugebauer (roboty publiczne), gen. Żarycki (przemysł i handel), Jan Piłsudski (skarb), oraz Jedrzejewicz (osiłata — po zgonie ś. p. min. Czerwińskiego).

Zarządzenia gospodarcze.

Zaostżrżający się kryzys gospodarczy spowodował czynnik oficjalne do wydania szeregu zarządzeń. Na początku 1931 r. rząd podjął akcje obniżki cen we wszystkich działach produkcji, zmierzających do zmniejszenia rozpiętości cen pomiędzy cenami producenta, a cenami pobieranymi przez detalicznego sprzedawcę.

Na wiosnę 1931 r. rząd opracował nowy program rolniczy, zmierzający do utrzymania w kraju wyższych cen na płody rolnicze od cen na rynkach światowych — przez zastosowanie t. zw. premii wywozowych itd.

Walka z bezrobociem.

Na jesień 1931 r., wobec zaostżrżającego się kryzysu bezrobocia, powołano specjalną komisję do spraw bezrobocia, która przygotowała szereg ustaw i zarządzeń, zmierzających do złagodzenia skutków tej klęski i ustanowienia nowych źródeł dochodów na walkę z bezrobociem, oraz pomoc dla bezrobotnych. Ustawy te zostały przez Sejm uchwalone, a najważniejsze z nich są: nowela do ustawy o czasie pracy (zezwalająca również na skrócenie czasu pracy), nowela do ustawy o pracy kobiet i młodocianych do pracowników dorosłych, ustawa o ściganiu zaległych podatków w naturze na pomoc dla bezrobotnych, podwyższenie podatków od dochodów rentjów, pisarzy hipotecznych i komorników, podwyższenie podatku od taniem, podwyższenie opłat pocztowych i kolejowych (na pomoc dla bezrobotnych) itd.

Pozatem dla kierowania akcją pomocy dla bezrobotnych powołano do życia Naczelny komitet do spraw bezrobocia i utworzono sieć komitetów wojew. i lokalnych.

Oszczędności budżetowe. — Zniżki pensyj urzędniczych.

Wydatki efektywne państwa w okresie budżetowym 1930-31 wyniosły 2.180 milionów zł., w okresie zaś kwiecień — październik br. (za siedem miesięcy) — 1.479 mil. zł. Zeszłoroczny budżet państwa przyniósł 60 mil. zł. deficytu, tegoroczny zaś za okres ubiegłych siedmiu miesięcy (do listopada) — przeszło 120 milionów zł.

Wobec wstępującego deficytu, rząd zastosował ostre restrykcje budżetowe w formie skasowania urzędów, stonowienia zmniejszenia personelu urzędniczego, usprawnienia administracji, oszczędności w wydatkach rzeczowych i t. d.

Ostre środki walki z deficytem poczęto stosować od wiosny 1931 r. Od 1 maja ogłoszono urzędnikom państwowym 15-procentowy dodatek do pensji, od lipca zaś — 20-procentowy dodatek stołeczny i kresowy.

Obrona złotego.

W okresie gwałtownego załamania się walut obcych (przedewszystkiem funta au-

gelskiego) podjęto akcje obrony naszego złotego. Rok 1931 do listopada dał odpływ walut zagranicznych z Banku Polskiego, (przeważnie na regulację zobowiązań zagranicznych) na sumę 202 mil. zł., lecz równocześnie Bank Polski otrzymał z zagranicy złota w kruszcu na sumę 36 milionów złotych.

Do utrzymania kursu złotego przyczyniło się w dużej mierze czynne saldo bilansu naszego handlu zagranicznego. Bilans ten w okresie 1931 r. (do listopada) dał około 390 milionów zł. nadwyżki, do końca zaś roku 1931 przewyższy 400 milionów złotych.

Pożyczki zagraniczne.

W ciągu 1931 r. Polska uzyskała kilka znaczących pożyczek zagranicznych: 1. pożyczkę zapłaconą (na wiosnę) w sumie 32.400.000 dolarów; 2. pożyczkę kolejową na sumę 1 miliarda franków fr.; pierwsza tranza ta pożyczki w wysokości 400 mil. fr. została wpłacona w końcu lata br.; 3. pożyczkę telefoniczną towarową-gotówkową na sumę 550.000 funtów sterl.; na 1 grudnia br. wpłacono już a conto tej pożyczki kwotę 200.000 dolarów; 4. pożyczkę w kwocie 300.000 funtów sterl. na budowę mostów w Polsce; pożyczka zrealizowana została za pośrednictwem Banku Handlowego w Warszawie i przeznaczona jest na kredyty dla firm, które otrzymała od państwa zamówienia na bud. mostów; 5. kredyt w kwocie 15 milionów złotych, udzielony Funduszowi Drogowemu przez włoską firmę Puricelli; na budowę ok. 150 km. dróg w Polsce; 6. podobny kredyt od czterech firm zagranicznych na sumę ok. 15 mil. zł. również na budowę dróg; 7. pożyczkę krótkoterminową

w kwocie 150 mil. franków fr. dla Banku Polskiego na kredyty nad rejestrowy zastaw zbożowy, oraz szereg mniejszych i większych pożyczek zagranicznych, udzielonych bezpośrednio poszczególnym gabinetom przemysłu w Polsce, jak również normalne kredyty angielskie na finansowanie kampanii cukrowniczej i t. d.

Nasilenie bezrobocia w Polsce w ciągu 1931 r.

Nasilenie bezrobocia w Polsce w poszczególnych miesiącach 1931 r. przedstawiało się następująco (cyfry w nawiasach oznaczają liczbę bezrobotnych pracowników umysłowych): 1 stycznia — 303.148 bezrobotnych (21.001), 1 lutego 345.295 (22.239), 1 marca — 365.648 (24.801), 1 kwietnia — 375.375 (25.571), 1 maja — 355.102 (26.824), 1 czerwca — 320.109 (27.344), 1 lipca — 276.378 (28.281), 1 sierpnia — 261.059 (30.155), 1 września — 251.547 (32.248), 1 października — 251.378 (34.230), 1 listopada — 253.355 (36.038), 5 grudnia — 261.964 (37.071) 26 grudnia — 280.623 bezrobotnych.

Spadek bezrobocia rozpoczął się rd kwietnia i trwał do października; w tym okresie liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 123.927 osób. Od 1 października do 26 grudnia liczba bezrobotnych wzrosła już o 29.245 osób.

Charakterystyczna jest rzecza, że liczba bezrobotnych pracowników umysłowych na przestrzeni całego roku 1931 stała i równomiernie wzrastała, nawet w miesiącach letnich. W ciągu całego roku liczba bezrobotnych pracowników umysłowych wzrosła o 14.097 osób.

Ważne dla wszystkich!

Każdy otrzyma za darmo kosztowną premię kupując obcas gumowe „WESTA”. Zażądacie przy kupnie obcasów kuponów na bezpłatne premie. Za trwałość obcasów gumowych „WESTA” gwarantujemy.

„WOLBROM”

FAK: WYROBOW GUMOW. Sp. Akc. w WOLBROMIU

Przedstawicielstwo:
G. Preiss, Katowice, ulica św. Stanisława 1.

Przeprowadzenie spisu ludności z narażeniem własnego życia.

Jak wynika z raportów władz spisowych wielu komisarzy powszechnego spisu ludności przeprowadzało spis z wielką ofiarnością, w niezwykle ciężkich warunkach. M. in. na wyróżnienie zasługuje wypadek przeprowadzenia spisu przez jednego z komisarzy w województwie poznańskim, który spełnił swój obowiązek z narażeniem własnego życia. Komisarz spisowy w Siemolinie (pow. strzeliński), p. Piotr Jakubowski, przeprowadził mial spisu osmii rodzin, zamieszkałych na półwyspie Potrzyzmiem na jeziorze Gopło. W dniu spisu dostęp do półwyspu był zupełnie niemożliwy i mieszkający jego kompletnie odcięci byli od świata.

Łódź nie można było dostać się na półwysp, gdyż jezioro pokryte było lodem, natomiast lód był tak słaby, że przejście po nim również było niemożliwe; droga określona przez bagna i moczary także była nie do przebycia. P. Jakubowski udał się mimo wszystko w drogę przez jezioro, doszedłszy jednak do połowy, musiał zawrócić, gdyż lód począł się łamać. Niezrażony tem niepowodzeniem, następnego dnia powtórnie spróbował szczęścia i udało mu się dotrzeć do półwyspu. W dniu tym żaden z mieszkańców Potrzyzmiu nie odważył się na przejście przez jezioro.

Rok 1931 w nauce i technice.

Pomimo kryzysu gospodarczego i politycznego nauka i technika w r. 1931 nie zwolniła tempa rozwoju. Na wszystkich polach działalności w tych dziedzinach można zanotować postępy.

Wytwarzanie energii i jej użytkowanie w r. 1931 znajduje się pod znakiem **elektryfikacji**. Wiadomo jak łatwo i dogodnie energia prądu elektrycznego daje się przekształcić w energię mechaniczną (w motorach, służących do najróżniejszych celów), ciepłą (ogrzewanie), chemiczną i świetlną. To też zużycie energii elektrycznej na głowę rocznie stało się coraz częściej miernikiem poziomu cywilizacyjnego danego kraju. Oto parę liczb: Norwegia zużywa rocznie na głowę ludności ok. 3200 kilowatogodzin, Stany Zjednoczone — ok. 1300, Niemcy ok. 500, Polska ok. 80 kilowatogodzin.

O ile chodzi o metody wytwarzania energii elektrycznej, zanotujemy tu nowe odkrycia, mające narazie znaczenie tylko naukowe, ale rokujące na przyszłość nadzieje techniczne: jest to „**komórka fotoelektryczna**” B. Langego (Berlin), która dostarcza prądu elektrycznego bezpośrednio pod wpływem światła, padającego na nią. Jeśli uda się udoskonalić ten przyrząd pod względem technicznym, to w przyszłości wszystkie wielkie turbiny parowe i wodne, służące do poruszania dynamomaszyn, a częściowo też i same dynamomazyny, staną się nieopatrzone. Główną centralą elektrycznego świata stanie się wówczas... **Sahara!**

Radio otrzymało od r. 1931 następujące „prezenty”, „**Pentoda**”, czyli lampka katodowa o 5 elektrodach, lampy o zmiennej „charakterystyce”. Osiągnięte postępy w dziedzinie komunikacji na falach krótkich: zawarto np. radiotelegraficzne porozumienie między Calais i Dover na fali 18-to centymetrowej; „**radjowe**” kierownictwo aeroplanów podczas lądowania na lotnisku zakrytym mgłą; radiowe składanie tekstów drukarskich, dzięki któremu redakcja dziennika „**La Presse**” w Warszawie, może jednocześnie drukować go w Krakowie, Poznaniu, Łwowie etc.

W kolejniźnie czynione są próby z uruchomieniem wagonów oraz lokomotyw na **pneumatykach**, zamiast zwykłych kół o stalowych obręczach. W Ameryce wprowadzono też nowy typ wozu motorowego, który może jechać bądź po szynach kolejowych, bądź po szosie; umożliwiała to transport towarów bez przeładowywania.

W automobilizmie zaczyna sobie zdobywać uznanie t. zw. „**wolne koło**”, znane każdemu, kto jeździ na rowerze. Czynione są też próby przeniesienia napędu na przednie koła.

Wykoniczono i oddano do użytku w Ameryce największy istniejący statek powietrzny „**Akron**” (system Zeppelina); służy on jednak wyłącznie do celów wojskowych. Do celów komunikacyjnych natomiast służy ma niewielki sterowiec „**City of Glen-dale**”, wykonany z metalu (nawet powłoka jest z cienkiej blachy duraluminiowej). W lotnictwie zdobywa sobie teren aeroplany systemu „**autogire**” hiszpańskiego inżyniera

De la Cierva — głównie jako samolot turystyczny. Samolot taki startować może z rozbiegu, nie przenosząc 40 metrów, a lądować prawie pionowo. Charakterystyczną jego cechą jest to, iż skrzydła (4 zamiast 2) obraca się w czasie lotu (nie ma on jednak nic wspólnego z „**helikopterem**”).

Wszystkie poprzednie rekordy szybkości zostały pobite w r. 1931. Oto rekordy obecne (w kilometrach na godzinę): motorówka — 177, motocykl — 243, automobil 399, aeroplan 668.

Budownictwo poszczycić się może najwyższym gmachem („**Empire Building**” w New Yorku; wysokość jego wynosi 380 metrów czyli 100 pięter, jest to o 80 m. więcej, niż wieża Eiffla w Paryżu), oraz największym mostem (most nad rzeką Hudson pod Nowym Yorkiem), jest to most wiszący o jednym jednym przęśle, liczącym ok. 1 kilometr długości, przebiega 2 razy tyle, co most Poniałowski na Wiśle pod Warszawą. Wspomnieć też warto o moście **najwyższym**, bo wznoszącym się nad przepaściami kanionem rzeki Colorado na wysokości 1400 metrów nad poziomem wody.

Dokonano też licznych podróży i wypraw naukowych. Na szczególną uwagę zasługują parokrotne przeloty „**Zeppelina**” do

Ameryki; wyprawa tegoż sterowca w okolicę podbiegunową, dokonana w stałym porównieniu z sowiecką wyprawą łamacza lodu „**Malajna**”; nieudana wyprawa „**podlodowa**” Wilkina do bieguna północnego (w „**Nautilusie**”), oraz wyprawa geologów niemieckich do Grenlandii. Podczas tej ostatniej, podjętej przez słynnego uczonego A. Wegenera (który zginął podczas wyprawy), stwierdzono, że grubość warstwy lodu, okrywającego Grenlandię, wynosi miejscami do **2700 metrów!** Osobno wspomnieć należy o podniebnej podróży prof. Piccarda i dr. Kipiera w stratosferę. Piccard i Kipfer osiągnęli niebawem dotychczas wysokość 16.000 metrów; celem ich wyprawy było badanie t. zw. „**promieni kosmicznych**”, dochodzących do nas z otchłani wszechświata.

Z badań archeologicznych interesującym jest odkrycie miejsca, w którym Noe (według podań biblijskich imię jego brzmiało **Utanastim**) miał budować swą arkę; w miejscowości tej znajduje się obecnie miasto Fara, położone o ok. 150 km. na wschód od Ur, miasta Abrahama w Mezopotamii. Dr. Huber z Berlina twierdził na podstawie badań archeologicznych, przeprowadzonych w Egipcie, że umiano tam sporządzać piwo już na 6000 lat przed Chrystusem.

Zet.

Jak się ludzie całują na szerokim świecie.

Maurice Dekobra, popularny francuski powieściopisarz, zyskał sobie sławę kuno-politycznego bywalca światowego, obeznanego szczególnie z wszystkimi sprawami erotyki i pierwszorzędnych znawcy kobiet całego świata.

Maurice Dekobra dowodził w swojej książce „**Phryne**”, że charaktery różnych narodów widoczne są z ich sposobu całowania.

Zobaczyć jak p. Dekobra charakteryzuje pocałunki różnych narodów.

Najpierw pisze o Wiedeńcach, że ich całuby są bardzo delikatne i łagodne. U kobiet wiedeńskich istnieje tendencja, by tylko zlekka dotykać ust ukochanego, a nie męczyć go i za mocno nie ścisnąć.

Calus węgierski natomiast jest bardzo mocny, spontaniczny i dąży zawsze do opowania drugiej istoty.

Zupełnie nie pragnie panowania całujący

Skandynawczyk. Pocałunek skandynawski jest raczej przyciągający i delikatny.

Najróżnorodniej całują, według zdania Dekobry, Paryżanki. Ich całuby razem posiadają inny charakter.

Dalej uważa Dekobra, że całus niemiecki jest nieco wulgarny i zmysłowy.

Włoski całus posiada jedyny na świecie rys charakterystyczny, że potrafi jednocześnie być energiczny i nieco drżący.

O angielskim pocałunku pisze Maurice Dekobra, że tylko pozornie jest on nieładny i nonszalantki, bo w istocie jest bardzo subtelny i tem przyjemniejszy, że całująca Angielka oddaje zupełnie usta partnerowi.

Słowiański całus są perfidnie powolny, subtelny i przyciągający. Mogą one człowiek doprowadzić do wszelkiej zbrodni, (!?) aby tylko doznać ich rozkoszy.

Amerykański całus są predki i nieartystyczne, podczas gdy hiszpańskie są gwałtowne, tyraniczne, szalone.

Niemieckie echa wizyty legionistów polskich w Rzymie.

Prasa niemiecka z zadziwającą solidarnością przemilczała mowę, wygłoszoną przez Benito Mussoliniego do legionistów polskich, chociaż donosiła wogóle o ich pobycie w Rzymie. Jedno jedynę prowincjonalne pismo niemieckie „**Weserzeitung**” z dnia 17 bm. poświęca tej wizycie wstępny artykuł, stwierdzając bez ogródek, że „**Włochy nie są pe-**

wnym sprzymierzeńcem Niemiec w polityce rewizjonistycznej. Dla Mussoliniego „**rewizja**” stanowi coś zupełnie innego, niż dla Niemiec, a legalność jest wynikiem odniesionego nad przeciwnikiem zwycięstwa”. Te słowa wyjaśniają w sposób aż nadto wymowny to solidarne milczenie pozostałej prasy niemieckiej.

Dotarłem do Anglii, jak już wspominałem — zbyt go nieco dotknęły Binki. — Słuchajcie. Znalazłem liczne wzmianki o nim w wiadomościach o przybywających i odchodzących statkach. Niejednokrotnie wśród nazwisk kapitanów okrętowych spotyka się w tej rubryce nazwisko Bence'a, właściciela barki „**Polly**”. Jedyne wzmianki, posiadające dla nas istotne znaczenie — mam odpisy ich tutaj — wskazał na bocznej kieszce — dotyczą wiadomości o przybyciu kapitana Johna Gregory Jorico, właściciela brygu „**Flora**” z ogólnym ładunkiem — ogólnym, zwrócić uwagę — nie z niewolnikami, w przeciwnym razie umieszczony był tu obok, (w „**Gazecie**”) jak zwykle, zawiadomienie o dniu przetargu. Nie znalazłem wszelako nie podobnego, poza wiadomością o przybyciu naszego przodka Jorico w lutym 1808 i odpłynięciu z ładunkiem cukru w kwietniu. Była to ostatnia jego bytność w Trynidadzie. Jak wiemy, wycofał się ostatecznie z interesów w 1810. Otóż, czy daty te nie nasuwają wam żadnych przypuszczeń?

Oczywiście, że nasuwają — rzekliśmy, on jednak, nie czekając na określenie rodzaju tych przypuszczeń, perorował w dalszym ciągu:

Jorico pozostawał ze swoim brygiem w porcie Trynidadu w czasie, odpowiadającym zniknięciu ekspedycji Williama Bence'a, co nastąpiło, według

Teatr i estrada.

„Pod gwiazdą bandera”

wodewil Cyryla Danielewskiego w prze-róbce M. Domostawskiego.

Po wartościowej „**Księżniczce Ollali**” wystawił nasz teatr muzyczny wzięciany wodewil Danielewskiego „**Pod gwiazdą bandera**”. Dwa te utwory są wyrazem nowych tendencji w doborze repertuaru naszej sceny, uwzględniających dążności popularizacyjne, wartości — które trudniej określić mianem ideałów artystycznych — ale które, bądź co bądź, mogą się przyczynić w znacznym mierze do wzbogacenia ruchu kulturalnego wśród miejscowych zespołów amatorskich.

W świetle powyższego zwrotu w układzie repertuaru Teatru Polskiego łatwiej daje się przeboleć zniesienie opery katowickiej.

Dażenia i program placówki powinny być szczerze i konkretne oraz dostosowane do rzeczywistych wymagań środowiska. Natomiast walory artystyczne wykonywanych utworów nie powinny przekraczać możliwości wykonawczych zespołu.

Słowem — teatr prowincjonalny powinien być teatrem prowincjonalnym, skoro go nie stać na górniejsze ambicje.

Niechże ta prosta i otwarta deklaracja o prawdziwym obliczu naszej sceny, jaką jest ostatnio obrana droga repertuarowa spotka się z należytą oceną...

Wykonanie utworu Danielewskiego było aż nadto dobre. Najwięcej zasług przypisujemy cenionemu reżyserowi p. M. Domostawskiemu, który w inscenizacji i przeróbce dzieła uwzględnił w całej pełni regionalne wartości śląskie. W pracy p. Domostawskiego można by zażądać zbyt przewlekłe tempo akcji oraz niedosć zwrócić konstrukcję całosci. Bogactwo patriotycznych scen wynagradza w zupełności te drobne usterki. Świetnie popisała się p. Uścińska.

Następnie wymienić należy wielce udane kreacje pp. Rozwadowskiej, Petteckiej, Jabłońskiej, Zbyszewskiej, Karasińskiej, Kopiczewskej i innych.

P. M. Jastrzębski, jak zwykle, królował w dziedzinie humoru, zdobywając sobie ogólną sympatię.

Balet i tym razem spełnił swe zadanie urozmaicenia całosci. Kreacje baletowe pomysłu p. baletu. E. Wojnara, acz nie były rewelacyjne, podobają się naogół.

Bogate wkładki muzyczne instrumentacji p. L. Hładysława wykonane w miarę możliwości poprawnie pod dyr. p. kapelm. K. Bończy-Tomaszewskiego.

Dekoracje art. mal. Z. Glogiera udatne. Zasznużonej placówce kultury polskiej na Zachodnich Kresach życzymy pomyślności w Nowym Roku.

F. Sachse.

Humor.

Różnice.

Janek dostał od matki w skórę. Ma'ka mówi:

— Ukaralam cię wbrew woli, mnie boli to więcej niż ciebie.

— Tak, płacze Janek, ale ciebie boli inne miejsce.

(Punch)

William J. Locke.

Pradziadowy skarb.

Przekład autoryzowany z angielskiego.

101) (Ciąg dalszy).

— Straszliwie nużący i przykry miałem dzień — rzekł. — Właściwie przez cały czas prawie miałem same tylko przykre dni, tem przykrzejsze, że zatrzymała się mój, iż sprowadziłem was tu wszystkich na próżno.

Powiedzieliśmy mu, żeby się bynajmniej tem nie kłopotał. Użyliśmy przeciw wszystkim cudownych wakacji. — Najzupełniej wynagradzających zawód z widmowo nieuchwytnym skarbem — zapewnił Toby.

— Bynajmniej nie jest widmowo nieuchwytny — obruszył się Binkie, uderzwszy dłonią w poduszkę — siedział na krawędzi łóżka.

— Skarb — dodał po chwili — jest napewno w Anglii, a w każdym razie był w czasie śmierci starego Jorico. Natrafiam w końcu na jego ślad. Stało się to w taki sposób: od dnia, w którym znaleźliśmy skrytkę w pieczarze straszliwie pusta, kierowałem poszukiwania w różne strony. Jako motyw podawałem, że znalazłem niesłychanie ciekawą materię dla pisma, wydawanego przez Towarzystwo Królewskie. Wszy-

scy tutaj na miejscu wierzą w to święcie. Przyszło mi jednak na myśl próbować zgoda odmiennego kierunku. Poprosiłem dobrego naszego znajomego, Sekretarza Kolonii, czy nie mógłby mi pomóc, skoro już jestem tu na miejscu, do przejrzenia archiwum wyspy w celu odszukania śladów przodka mojego ze strony matczynej, który, jako pirat morsk, był często na wyspie i miał tu rozmaite, związane ze swoim zawodem sprawy, a nawet, o ile się zdaje, posłużyć w początku ubiegłego stulecia młodą dziewczynę rodem z Trynidadu. Odpowiedź Sekretarza wypadła oczywiście jak najpomyślniej. Wszelkie archiwa, akty, dokumenty, papiery — słowem cokolwiek znajdę ciekawego do przejrzenia — będą do mojej dyspozycji — zapewnił mnie uprzejmie. Dlatego też od czasu powrotu zdołałem prze-trząsnąć do dna wszystkie tutejsze instytucje rządowe i mogę was zapewnić, że majątek kosztował mnie spłókanie kurzu z własnego gardła i gardel pocztowych urzędników, którzy przychodzili mi w tych poszukiwaniach z pomocą. Nie byłbym jednak dotarł do pożądanego celu, gdyby nie ta niesześciśliwa, spowodowana chorobą Jane zwłoka z wyruszeniem w powrotną podróż.

— Gadał, do jakiego celu dotarłeś, chłopce? — zniecierpliwili się Toby, nie znośący długich logicznych wywodów Binkiego.

„**Gazette**” 3 kwietnia 1808 roku. Dla mnie cała ta rzecz przedstawia się najzupełniej jasno. A jeżeli nie cała nawet, to w każdym razie w zasadniczych zarysach. Obaj lotrzy byli współnikami. Brali udział w jednej i tej samej grze. Pamiętamy, że Anglia była wówczas w wojnie z Francją i okręty francuskie krążyły nieustannie po wodach Karaibskich, bezbezpieczniej było wyruszać na łup we dwójkę. Jak i kiedy rabowali, Bógu jedynie wiadomo. Fakt, że rabowali... Przypuśćmy tedy, że Bence miał sobie powierzona pieczę nad skarbem, który należało ukryć w nieprzystępnym miejscu na pewien czas, dopóki żegluga nie stanie się znów bezpieczniejszą. — Przypuśćmy dalej, że Bence razem z przodkiem Jorico urządził kryjówkę na wybrzeżu i że, jak zresztą musiało być napewno, ukryli tam skarb łącznymi siłami. W wykazach pradziadka znajdujemy dziwny, pozornie bezsensowny szryf, którego znaczenie dla mnie było zupełnie ciemne, ale teraz stopniowo zaczyna mi się wyjaśniać. Przypuśćmy dalej jeszcze, że Bence wymyślił się do kryjówek w tajemnicy przed starym Jorico, zabrał z niej skarb i przeniósł go w głąb wyspy do znanego nam pieczary, o której musiał dowiedzieć się przypadkowo. Pradziadka Jorico utrzymywał w mniemaniu, że skarb w dalszym ciągu znajduje się na wybrzeżu.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wiadomości bieżące.

Piątek

1

stycznia.

Dziś: Nowy Rok.
Jutro: Makarego Op.
Wschód słońca: 7.48.
Zachód słońca: 15.34.

TEATR POLSKI W KATOWICACH.

Nowy Rok w Teatrze Polskim.

W piątek, dnia 1. stycznia o godz. 15.30 po cenach znizowanych wchodzi na afisz operetka „Krysia Leśniczka”. Operetka ta pełna humoru, sentymentu, oraz przepięknej muzyki cieszy się zawsze dużym powodzeniem artystycznym i kasowym.

W piątek wieczorem o godz. 19.30 ukaże się po raz drugi entuzjastycznie przyjęty na premierze wodewil pt. „Pod Gwiazdą Bandera”. W Nowy Rok zatem zbiera się komplet widzów na ten barwny widowisko.

W sobotę, dnia 2. stycznia 1932 roku o godz. 19.30 operetka Kalmana „Manewry Jesienne”, która dzięki niezwykle pierwszorzędnej walorom artystycznym, ale i nowej obsadzie Hr. Rzy w interpretacji naszej primadonny p. Nochowicz na ostatnim przedstawieniu uzyskała niebywały sukces.

„Hiszpańska Mucha”.

Najbliższą premierą naszego Teatru będzie przebojowa farsa Arnolda i Bacha pt. „Hiszpańska mucha” pełna zabawnych sytuacji i nieporozumień. Reżyserję tej farsy powierzyła Dv. Teatru doskonałemu i pełnemu polotu reż. p. Bieleckiemu, który wraz z całym zespołem grających artystów, przygotowuje galerię arcydzieł typów, które przez długi szereg przedstawień będą bawiły widzów. Premiera w czwartek, dnia 7 stycznia.

REPERTUAR:

Piątek, dnia 1. stycznia 1932: „Krysia Leśniczka” o godz. 15.30

Piątek, dnia 1. stycznia 1932 r.: „Pod gwiazdą bandera” o godz. 19.30

Sobota, dnia 2. stycznia 1932 r.: „Manewry Jesienne” o godz. 19.30.

Niedziela, dnia 3. stycznia 1932 r.: „Tosiek” o godz. 15.30.

Niedziela, dnia 3. stycznia 1932 r.: „Księżniczka Ollała” o godz. 19.30.

Wtorek, dnia 5 stycznia „Hr. Luksemburg” o godz. 19.30.

Sroda, dnia 6 stycznia „Manewry Jesienne” o godz. 15.30.

Sroda, dnia 6 stycznia „Pod Gwiazdą Bandera” o godz. 19.30.

TEATR POLSKI NA PROWINCII:

Poniedziałek, dnia 4. stycznia 1932 r.: „Księżniczka Ollała” Nowym Bytom o godz. 19.30.

Poniedziałek, dnia 4. stycznia 1932 r.: „Tosiek” Mikołów o godz. 19.30.

Czwartek, dnia 7 stycznia „Księżniczka Ollała” Bieleśko o godz. 19.30.

Piątek, dnia 8 stycznia „Tosiek” Knurów o godz. 19.30.

Piątek, dnia 8 stycznia „Księżniczka Ollała” Tarn. Góry o godz. 19.30.

REPERTUAR „OPOLANKI”.

W piątek, 1. stycznia 1932 r. w Lublińcu w sali „Świeżelnia”. Sztuka: „Ślask w pamiętniku” (III. powstanie śląskie). Początek o godzinie 19.

W niedzielę, dnia 3. stycznia w Hajdówkach, sala „Domu Związkowego”. Sztuka: „Piesniarz” (premiera). Początek o godz. 19.

W środę, dnia 6. stycznia w Michałowicach w sali p. Benke. Sztuka: „W pogranicznej chacie”. Początek o godz. 19.

REPERTUAR KINOTEATRÓW:

od piątku, dnia 1. stycznia 1932 roku.

Kino Capitol (Wielka sala): „Front Zachodni 1918” — „Najdziś”.

(Nowa sala): I. „Zemsta i przebaczenie”. — II. „Naszejkin hrabiny Romanow”.

Kino Casino: „Młodość Zorzetty”.

Kino Colosseum: Do piątku włącznie: „Pi-raci panamscy”. Od soboty: „Szkatułka życia i śmierci”.

Kino Palace: „Madame Satan”.

Kino Rialto: „Świąta Wielkiego Miasta”.

Kino Union: „Milion”.

Kino Union Myslowice: „Busier Kaeton na procy”.

Kino Helios Szopienice: „Maradzi”.

Kino Deblina Dab: I. „Usta nigdy nie całowała”. II. „Upory Stepu”. — Od soboty: „Haj Tanek”. H. „Krwawy żart”.

Kino „Colosseum” Król. Muta: „Pod zło-nym laworem” oraz Harry Piel w dramacie „6 tygodni wśród spawów”.

Zamiast życzeń noworocznych.

Zamiast życzeń noworocznych na akcje związane z pomocą bezrobotnym złożyli: inż. Janusz Barckowski, Bieruń, zł. 50 na konto 307.779 Wojev. Kom. do spraw bezrobotnych. — Marszałek Sejmiku Śląskiego Konstanty Wołyński, zł. 300 na akcje „Caritasu”; ks. infułat Kasperlik, zł. 20 do „Caritasu”; inż. Rudowski, nac. wojewódzkiego wydziału dla przemysłu i handlu, zł. 50. P. Wilhelm Poljski z Welnowca zł. 10.

Komisarz demobilizacyjny inż. Maske o planach redukcyjnych w przemyśle śląskim.

Katowice, 1 stycznia.

W dniu 30 grudnia przybył do Warszawy z Katowic komisarz demobilizacyjny przemysłu śląskiego inż. Maske, celem odbycia w ministerstwie pracy i opieki społecznej narad. stojących w ścisłym związku z ujawnionymi ostatnio tendencjami przemysłowców górnośląskich do daleko posuniętej redukcji robotników i pracowników umysłowych.

Do komisarza demobilizacyjnego wpłynęło w ciągu ostatnich dni dość dużo wniosków poszczególnych zakładów przemysłowych na Górnym Śląsku o zezwolenie na redukcję personalną. Najpoważniejszy z wniosków tych wpłynął od zarządu spółki Giesche, która zawiadamia komisarza demobilizacyjnego, iż ma zamiar umieruchomić całkowicie kopalnię „Kleofas” rzekomo z powodu nierentowności.

Spółka Giesche zamierza zwolnić robotników z dniem 31 stycznia 1932 r. a uzbędniętych z dniem 31 marca 1932 r. Kopalnia „Kleofas” daje zatrudnienie około 2200 robotnikom, stąd też wiadomość o spodziewanej redukcji tak znacznej ilości osób, wywołała na Górnym Śląsku zrozumiałe przygnębienie.

Agencja „Iskra” zwróciła się do ministerstwa pracy i opieki społ. z zapytaniem, jakie jest stanowisko czynników powołanych wobec szerokości zamiarów redukcyjnych przemysłu górnośląskiego. W odpowiedzi oświadczone nam, że zagadnienie redukcji personalnych w przemyśle górnośląskim podzielić można na dwie części. O ile chodzi o zgłoszone redukcje w przemyśle hutniczym, to sytuacja jest rzeczywiście ciężka, gdyż wobec stałego zmniejszania się zamó-

wień krajowych i zagranicznych przemysł hutniczy rzeczywiście zmniejszyć musi znacznie swą produkcję i dlatego redukcje robotników zdają się być nieuniknione.

Inaczej przedstawia się sytuacja w przemyśle górniczym. Położenie tego przemysłu nie jest tak złe, ażeby usprawiedliwiać znaczne redukcje osobowe. Przy pewnym wysiłku — zdaniem sfer miarodajnych — udałoby się utrzymać stan zatrudnienia w przemyśle górniczym przy zastosowaniu t. zw. „światówek”. Dlatego też wobec wniosków przemysłu górniczego o zezwolenie na redukcję robotników i urzędników — komisarz demobilizacyjny zachowa się z wielką rezerwą i — jak należy przypuszczać — nie pójdzie po linii życzeń przemysłowców.

Na dogodnej i naltaniej wyjechać na narty i wypoczynek

do **BYSTREJ** koło **BIAŁEJ**

w Beskidach Śląskich

Informacje Komisja Klimatyczna.

Oby Rok nowy był laskawszy!...

Katowice, 1 stycznia.

Wszystkim naszym Czytelnikom i Przyjaciółom ślemy z Nowym Rokiem serdeczne życzenia odmiany na lepsze. Oby ten Nowy Rok — następując po roku, który zwłaszcza społeczeństwu pracującemu na Śląsku dał się mocno

we znaki — okazał się laskawszym. Oby dobra Opatrzność zesłała nam wiary w lepsze jutro, wole i wytrwałość w zabiegach o pomyślność dla nas wszystkich i dla całej drogiej Ojczyzny naszej.

Redakcja „Polski Zachodniej”.

Z obrad Komisji budżetowej Sejmu Śląskiego.

Na wczorajszym posiedzeniu Komisji budżetowej Sejmu Śląskiego dyskutowany był wniosek klubu socjalistycznego, zawierający projekt nowego dodatku do podatku dochodowego. Wpływ z tego nowego podatku przeznaczony być miał, według wniosku projektodawców, na zasiłki dla bezrobotnych. Po krótkiej dyskusji wniosek klubu socjalistycznego o uchwalenie nowego podatku został większością głosów odrzucony, gdyż komisja przyszła do przekonania, że wobec podwyższenia podatku dochodowego na terenie całego Państwa, nie można podatników śląskich obciążać więcej, aniżeli na terenie reszty Państwa.

Wnioski w sprawie wypłacenia dodatku mieszkaniowego emerytowanym funkcjonariuszom, płatnym ze Skarbu Śląskiego i przez Związki komunalne, wniosek o uchwalenie ustawy o dodatkach, zaliczanych do podstawy wymiaru emerytalnego emerytom, opłacanym ze Skarbu Śląskiego i przez Związki komunalne, oraz wniosek w sprawie 40% dodatku kresowego dla emerytów — zostały odroczone do czasu rozpatrzenia przez komisję budżetu na nowy 1932-33 rok budżetowy. Obszerniejszą dyskusję wywołał wniosek, postawiony przez posła Chmielewskiego z klubu Ch. D., by sprawę rozrachunków między Skarbem Państwa a Skarbem Śląskim powierzyć powołanej przez plenum specjalnej komisji. Postawie klubu N. Ch. Z. P. zaproponowali, by dla przygotowania materiałów statystycznych oraz uzasadnienia prawnego dla rozrachunków kwot należnych Skarbowi Śląskiemu ze Skarbu Państwa komisja budżetowa wyłoniła ze swego grona podkomisję, która by przedłożyła sprawozdanie ze swych prac komisji budżetowej. W głosowaniu większość uzyskał wniosek p. Chmielewskiego. Następnie po referacie posła dr. Kocura (N. Ch. Z. P.) komisja drobnymi zmianami usponowanymi przez referenta, przyjęła preliminarz budżetowy Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok 1931-32, zamykający się po stronie dochodów w kwocie 2.357.547.08 zł, a po stronie rozchodów w kwocie 2.297.200 zł.

11.718.500 zł na zasiłki dla bezrobotnych w styczniu.

W dniu 30 grudnia odbyło się pod przewodnictwem ministra Szubartowicza posiedzenie zarządu głównego Funduszu Bezrobocia, na którym ustalono preliminarz budżetowy na miesiąc styczeń 1932 r. Preliminarz ten przewidywał m. in. na zasiłki ustawowe dla bezrobotnych robotników, oraz na koszty ich przejazdów do nowych miejsc pracy kwotę 11.718.500 zł. Kwotę powyższą ustalono w przewidywaniu, że uprawnionych do korzystania z zasiłków ustawowych będzie w styczniu około 150.000 bezrobotnych. (—)

(—) Kursa kroju i szycia systemem Wyższej Uczelni „Władysława”.

obejmujące konfekcję damską i dziecięcą oraz bieliznę rozpoczyna się w Katowicach, ul. Andrzeja 2. Kurs trwający 6 tygodni lub 3 mies., prowadzone są w ten sposób, że każda uczestniczka sama trzeje i szycie dla siebie płaszcz, sukienkę, bieliznę itd. Wpisy i informacje: Katowice, ul. Andrzeja 2. (o)

(—) Nowe konto PKO. „Caritasu”.

W listopadzie br. założył katowicki okręg „Caritasu” nowe konto w PKO. pt. Katowicki Okręg „Caritasu” nr. 300.115. Uprawniła się przeto wszystkich członków i ofiarodawców na terenie Wielkich Katowic, którzy uiszczają składki miesięczne i składają ofiary pieniężne do PKO, aby złożyli je na powyższe konto.

(—) Dowody osobiste wystawiają obecnie Magistraty.

Stosownie do zarządzenia Pana Wojewody Śląskiego przechodzą czynności związane z wystawianiem dowodów osobistych prowadzone dotąd przez dyrekcję policji z dniem 1. 1. 1932 na magistraty. Począwszy zatem od 1. 1. 1932 wystawiane będą dowody osobiste w magistratach.

(—) Godny naśladowania przykład.

Znana w Katowicach firma Borfiński ofiarowała na rzecz bezrobotnych 500 funtów fasoli. Kupiec p. Czarnecki 80 funtów margaryny. Poznańska Hala Ryb koszt karpi.

CUKIERKI
KANDYS

przewyższają wszystkie dotychczasowe.

Wróżby noworoczne.

W dawnej Polsce w Nowy Rok z rana gromadziła się rodzina i czeladka około sędziwej głowy, ojca i pana i przy wzajemnych uściskach składano życzenia. Dzień Nowego Roku należał szczególnie do proroczych. I tak wróżono:

Nowy Rok pogodny,
zbior będzie dorodny

albo:

Jaki pierwszy, drugi śmi.
takie sierpnia, września dni.

Mówiono także:

Na Nowy Rok jasno,
w gumnach będzie ciasno.

Inne przysłowie powiada:

Stary Rok na nozi,
Nowy Rok na progi.

Stoły Nowy Rok uważano za niedobą przepowiednię wilgotnego lata. Do zabaw styczniowych należało między innymi chodzenie po domach z szonka, torunem lub gwizda. Była to pora sąsiedzkich kulików, hucznych zabaw, płachów młodzieży i wszelkiego wesela — karnawał się zaczynał. (—)

Pianina Forteplany i Harmonie

znanych firm światowych, w wielkim wyborze po cenach fabrycznych stale na składzie.

Dogodne warunki sataty.

Wielki wybór.

MAGAZYN PIANIN Katowice, ulica Młyńska 4.

(nowy gmach magistratu)

(—) Rynek nablawy w Katowicach.

W dniu 29 grudnia r. notowano w sprzedaży hurtowej loco skład dostawcy w Katowicach w złotych za: 1 kg masła deserowego prima 3.80—4.40, 1 kg masła deserowego secunda 3.50—4.10, 1 kg masła deserowego wielkiego 3.60—3.80, 1 kg masła deserowego kuchennego 3.40—3.70. Obróty małe, tendencja wycieczki ceny przeważnie obniżone. W handlu hurtowym mlekiem notowano franco stacja odbiorcza Katowice za 1 litr mleka pełnego surowego 27—28 gr., za litr mleka pełnego pasteryzowanego 27—28 gr. Ceny mleka surowego nie różniła się od cen mleka pasteryzowanego wskutek braku większego popytu na ten gatunek towaru z powodu niedowiadomością szerzej mas o właściwościach mleka pasteryzowanego.

(—) Ollara własnej nieostrości.

Jadący ul. 3 Maja w Katowicach autobus Śląskiej Linii Autobusowej, kierowany przez szofera Koję Jana z Zawadzka, najechał na przechodzącego przez jezdnię 33-letniego robotnika Jochemczyka Wiktora z Katowic, który doznał złamania prawej nogi. Pogotowie ratunkowe odstawiło go do szpitala miejskiego w Katowicach, gdzie pozostał pod opieką lekarską. Wina ponosi sam poszkodowany z powodu nieostrości zgo przechodzenia przez jezdnię.

Z Katowickiego.

(K) Wyniki turnieju szachowego kolejarzy.
Selekcja szachowa K. P. W. Ogniska Szachowa rozgrywała w dniach 25 i 27 grudnia 1931 r. w Katowicach turniej z sekcją „Ogniska” Oleszka. Wynik nader ciekawy i nieprzewidywany, w pierwszej rundzie 7:0 dla Ślązaków, w drugiej 6:1 dla Oleszian. Porażkę swą w pierwszej rundzie zawiązującą Oleszianie widocznie przemęczeniu podróży. W drugim dniu rozgrywanym drugi turniej z tą samą obsadą dla Oleszian, a jedną zastępującą dla Szopienic. Wynik pierwszej rundy 5:2 dla Szopienic, w drugiej 2:1 dla Oleszian.

(K) Impreza podoficerów rezerwy w Bielszowicach.

Kolo Og. Zw. Podof. Rez. Bielszowice urządziła w niedzielę 3 stycznia przedstawienie cpe-retkowe o godz. 18 w sali p. Wesołkiewicz. Program wielce urozmaicony. Po przedstawieniu zabawa taneczna.

(K) Włamanie do składu obuwia.

Po wybiegu szyby w oknie wystawowym skradziono ze składu obuwia Nowaka Teodora w Nowej Wsi przy ul. Mikołowskiej 1 9 par trzewików męskich marki „Columbia”, „Media”, „Ideal” i inne wartości 300 zł.

(K) Ułecie złodziei kolejowych.

30 ub. m. przytzymani zostali na gorącym uczynku kradzieży węgla z wagonów kolejowych na torach w Zależu. Misiol Wiktor i Smoleczek Konstantyn — obaj z Zależa. Złodzieje na torach zrzucili z wagonów pociągu towarowego około 20 c. węgla n.d. parkan ogradzający tor kolejowy, a następnie przychleli po węgiel furmanka i zostali przytzymani podczas składania węgla na wóz.

Z Królewieckiej Huty.

(=) Ważne dla bezrobotnych.

Komunalny Urząd Pośrednictwa Pracy w Królewieckiej Hucie podaje wszystkim bezrobotnym do wiadomości, że poczynając od dnia 1 stycznia 1932 r. odbywać się będzie kontrola dla bezrobotnych, zamieszkałych w północnej części miasta, w sali p. Wierczaka przy ul. Bytomskiej, zaś dla bezrobotnych zamieszkałych w południowej części miasta na targowisku przy ul. Katowickiej i to we wtorki i w piątki w godzinach od 8 do 12. Wypłata zasiłków i zapomóg odbywać się będzie w dalszym ciągu na targowisku przy ul. Katowickiej. Późniejsze zgłoszenia tj. po godz. 12-ej tak przy wypłacie jak i przy kontroli, bezwarunkowo nie będą uwzględniane.

(=) Pierwszy komik sceny polskiej Kazimierz Krukowski (Lopek) w Król. Hucie.

Urobinienie całej Polski, fenomenalny komik Kazimierz Krukowski — Lopek, odzwierciedla w sobie ról w filmach: „Tajemnica starego domu”, „Janko muzykant”, „Ułani, ulani, melowane dzieci” itd. w otoczeniu zespołu artystów „Morskich Oka” i „Ori — pro Quo” p. Poleskie. Owidzkiej i Rapackiego, wszyscy pełni życia i aktualnego humoru, przebolowym repertuarem otwierają bieżący karnawał w sali H. Reden w Król. Hucie w poniedziałek, 4 stycznia 1932 r. o godz. 8 wiecz. W programie uroczystości. Hemara, Własta, Toma i Rapackiego. Proszę Państwa śmiech do zdrowia, a bilety od 1 do 5 zł. w sklepie p. Karola Cieślńskiego.

Z Świętochłowickiego.

(S) Zgon zasłużonej Polki w Chropaczowie.

Dnia 28 grudnia odbył się w Chropaczowie pogrzeb śp. Marii Kałnej, zmarłej w czasie światła w 50 roku życia. W pogrzebie wzięły udział liczne zastępy organizacji społecznych, przedstawiciele władz gminnych z p. naczelnikiem gminy na czele. Wójt, Polek wystąpił ze słowami żegnającymi i podziękowaniami, a oddanie zmarłej ostatniej przysięgi (Do wyrazów współczucia przyłączyła się także „Polska Zachodnia”, której zmarła była wierną czytelniką. Przyp. Red.)

(S) Zchwale włamanie do składu krawieckiego.

Po przebiegu krat żelaznych w oknie skradziono ze składu krawieckiego Czerwoniak Ludwika w Lipinach 13 wóli różnej materii na ubrania, wartości 3000 zł.

Z Rybnickiego.

(R) Dłś „Ciotka Karola” w Rybniku.

Słowa Młodzieży Polskiej w Rybniku powtórzy w plakat i w styczniu 1932 r. o godz. 18 wieczorem w sali Hotelu „Święta” archywało sztukę teatralną pt. „Ciotka Karola” w 3 aktach, napisana przez p. T. Brandona. Podczas przerwy przygrywać będzie własna orkiestra smyczkowa S. M. P. Czyżby zysk przeznaczony jest na cele dobroczynne.

Czy jesteś członkiem Z. O. K. Z.?

Jeszcze raz w sprawie huty „Pokój”.

Za kulami transakcji przewłaszczeniowej. — Znamienne cyfry z gospodarki. — Protesty przeciw składowi personalnemu nadzoru sądowego.

Sprawa dziwnej transakcji przewłaszczeniowej, oraz związana z tem sprawą nadzoru sądowego w hucie „Pokój”, nie przestaje być tematem zainteresowania i rozlicznych komentarzy. Zaczynamy ją również podnosić się protesty przeciw ustanowieniu składowi personalnemu nadzoru sądowego.

Powracając do sprawy transakcji przewłaszczeniowej musimy przedewszystkiem stwierdzić, że powoływano się kierownictwa huty „Pokój” na to, jakoby transakcja przewłaszczeniowa odbyła się „za wiedzą i na życzenie” Rządu, jak to podawało sprostowanie nadesłane „Polsce Zachodniej”, mija się z prawdą. Wspomniane zaślananie się „wiedzą i życzeniem” Rządu spotkało się na rozprawie sądowej ze strony jednego z wierzycieli z kategoriącznym i ostrym zaprzeczeniem i określeniem, autorzy zaś transakcji i sprostowania nie byli w stanie ich podać na swoje usprawiedliwienie.

Rząd z całą sprawą transakcji nie ma nic wspólnego, a to co w „sprostowaniu” nazwano „wiedzą i życzeniem” Rządu, ogranicza się do czysto formalnego wyrażenia pozwolenia na przewłaszczenie, o co właśnie Spółka zabiegała.

Na rozprawie sądowej, gdzie rozpatrywana była sprawa nadzoru sądowego, wyszły na jaw również bardzo charakterystyczne cyfry, ilustrujące system

gospodarowania w cieżkim przemyśle. Oto okazało się, że na pensje samych tylko członków zarządu huty „Pokój” wydawano miesięcznie 250 tysięcy, a więc więcej niż wynosiły pensje wszystkich urzędników huty. Zaznaczono wyprawdzie, że pensje członków zarządu mają być obecnie zredukowane o 30%, równocześnie jednak zarządzone redukcję plac urzędniczych o ponad 35%. Drastyczna więc dysproporcja pozostaje nadal, świadcząc dosadnie o zgola anormalnych stosunkach w gospodarce administracyjnej.

Dnia wczorajszego P. Wojewoda dr. Grażyński przyjął w obecności naczel-

nika wydziału dla przemysłu i handlu, p. inż. Rudowskiego, delegację robotników huty „Pokój”, która złożyła protest przeciwko ustanowieniu przez sąd składowi członków nadzoru sądowego dla huty „Pokój”, uważając, że personalny skład nadzoru nie gwarantuje fachowego prowadzenia przedsiębiorstwa. P. Wojewoda w odpowiedzi swej wskazał, iż kompetentny w tej sprawie jest sąd, w miarę jednak napływu protestów, będzie działał w kierunku ich jaknajszybszego załatwienia. Ponadto delegacja, inniem pracowników huty „Baldon”, interwenjowała w sprawie zaległych zarobków za grudzień.

Do Zarządu Kursów Maturyżnych „Wiedza”

w Krakowie ul. Studencka 14, I.

Niniejszem uprzednie zawiadamiam Szan. Zarząd, że dnia 14 listopada 1931 r. złożyłem egzamin z 7-mu klas Szkoły Powszechnej z wynikiem dobrym w Szkole Powszechnej im. Jana Sobieskiego w Gniewie.

Za przygotowanie mnie do tego egzaminu w drodze korespondencji zapomniał nadzwyczaj przystępnych skryptów i tematów, składami niżej Szan. Zarządowi jak najszybciej wyrazić podziękowania.

Równocześnie upraszam o podanie warunków dalszego kształcenia się.

Jan Grzebiński

Leśna-Janina, pta Kościelna-Janina, pow. Gniew, Pomorze.

Ułecie szajki złodziei

Czeka ich surowa kara.

Cieszyn, 1 stycznia.

29 ub. m. przytzymano w Cieszynie braci Ferdynanda i Emila Gwoździwiczów, Rudolfa Heczke, Rudolfa Ostrowskiego — wszyscy z Zamaski oraz Urzędnika Stanisława i Rykała Władysława z

Bobruka, jako podejrzanych o szereg kradzieży i włamań, dokonanych w ostatnim czasie w Cieszynie i okolicy. Wszystkich oddawiono wraz z doniesieniem do dyspozycji władz sądowych w Cieszynie.

Pięć ofiar wypadku samochodowego pod Kamionką

Jedna osoba zmarła wskutek odniesionych w wypadku ran.

Katowice, 1 stycznia.

Dnia 30 stycznia roku ubiegłego, o godz. 10 wieczorem, między miejscowcami Piotrowice i Kamionka — rozbili się o drzewo przydrożne samochód osobowy z pięciu pasażerami. Nieustalono, czy przyczyną wypadku była oślizgła droga, czy też defekt w kierownicy. Samochodem tym jechał właściciel warsztatów naprawy samo-

chodów w Katowicach p. Karol Mandrysz, oraz czterej jego znajomi pp. Kruk, Langer, Dyla i Lubla, wszyscy mieszkańcy Brynowa. Rany ciężkie odniósł Karol Mandrysz, cięższe natomiast jego towarzysze. Ciężko rannego Karola Mandrysza, przeniesiono do szpitala św. Józefa w Mikołowie, zmarł dnia wczorajszego nad ranem, wskutek odniesionych w wypadku ran.

Strzały do przemytników.

Jeden ranny, dwóch ujęto.

29 ub. m. na przejściu granicznym w Łagiewnikach przy kamieniu granicznym Nr. 111 zauważył funkcjonariusz straży granicznej szajkę przemytników, składającą się z 10 osób, przekraczającą granicę z Niemiec do Polski z 16-letnimi pakunkami. Gdy strażnik wezwał przemytników do zatrzymania się, ci porzucili towary, usłusali zbiec. Funkcjonariusz straży granicznej do-

uciekających oddał strzał. Jeden z przemytników, 21-letni Szyndera Eryk ze Zgorzelca, został lekko ranny. W czasie pościgu przytzymano wspólników jego Kłosa Edwarda i Łukosza Alojzego ze Zgorzelca, a resztę przemytników zbiegło z powrotem do Niemiec. Przemycniony przez przemytników towar mafiaktury i galanterijny, wartości około 2000 zł zakwestjonowano.

Dolarówkowy kombinator w rękach policji.

Czerwiniński Wiktor oszukiwał i kombinował na wszystkie strony.

W Skoczowie przytzymano 20-letniego Czerwinińskiego Wiktora, pochodzącego z Bilowic pow. Żywiec za szereg kradzieży dolarówek i oszustwa, popełnione na terenie powiatu cieszyńskiego i bielskiego. Czerwiniński w ostatnich czasach przedstawiał się jako kontroler dolarówek i w podstępny sposób wyłudzał dolarówki, które następnie

spieniał w różnych bankach. Wmawiał on również posiadaczom dolarówek, iż na ich numery padły większe wygrane i w ten sposób wyłudzał większe kwoty rzekomo na opłatę kosztów manipulacyjnych. Przytzymanego oszusta oddawiono wraz z doniesieniem do dyspozycji władz sądowych w Skoczowie.

Szcześliwego Nowego Roku

życzy

Juliusz Meini

Specjalny skład kawy i herbaty Katowice, 3-go Maja 36 a. Król. Huta, Wolność 20.

Życzenia noworoczne od związków dla członków i sympatyków.

Z okazji Nowego Roku zarząd powiatowy Zw. Powst. Śl. na powiat Katowice składa najserdeczniejsze życzenia wszystkim członkom i sympatykom. Prezes: (—) J. Wileczak. (—) M. Kopic, sekretarz.

Z okazji „Nowego Roku” zarząd grupy Zw. Powst. Śl. Sienianowice składa najserdeczniejsze życzenia wszystkim członkom i sympatykom. (—) M. Kopic, prezes.

Zarząd grupy Zw. Powst. Śl. Józefowice składa wszystkim członkom i sympatykom najserdeczniejsze życzenia Dosłego Nowego Roku.

Wszystkim członkom i sympatykom naszym zarząd grupy Związku Powstańców Śl. w Bogucicach z okazji Nowego Roku składa jaknajserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomyślności.

Wszystkim członkom i sympatykom życzenia noworoczne składa zarząd grupy miejscowej Zw. Powst. Śl. w Królewieckiej Hucie. Dosłego Roku!

Wszystkim swoim członkom zarząd główny Federacji Górniczej Z. Z. Z. zasyła serdeczne życzenia noworoczne.

Serdeczne życzenia noworoczne dla członków i sympatyków Federacji Pracy Przemysłowej Gastronomiczno-Hotelowej przesyła tą drogą. Zarząd Józef, prezes. Janusz Bernatt, sekretarz.

Zarząd okręgu śląskiego Związku Legionistów Polskich składa tą drogą wszystkim swoim członkom serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku. Zarząd: dr. Tadeusz Saloni, prezes okręgu, Janusz Bernatt, sekretarz.

Zarząd oddziału Katowice Związku Legionistów Polskich składa tą drogą wszystkim swoim członkom serdeczne życzenia „Dosłego Roku”. Zarząd Józef, prezes. Janusz Bernatt, sekretarz.

Zarząd katowickiego okręgu „Caritas” składa wszystkim swoim dobrodziejcom tą drogą życzenia noworoczne.

Związek Powstańców Śląskich, grupa Mała Dąbrówka, składa życzenia noworoczne swoim członkom oraz sympatykom jak również Zarządowi Głównemu i Powiatowemu.

Członkom i sympatykom Zw. b. Włóczęgów Politycznych składa życzenia noworoczne w imieniu Zarządu prezes Zarządu (—) Emil Wiczorek.

Zarząd Związku Strzeleckiego oddział Katowice życzy swoim członkom oraz swoim sympatykom „Szcześliwego Nowego Roku”

Zarząd.

Górniki śląski w „Jasełkach“.

Niechaj bydzie pochwalony
Jezus Chrystus mały,
Chłótygo nom dziśok nieba
laskawe zesłały!
Na dole zaś łosprowiałim
to berchmański bydziej,
A tu prawie Anioł wdo!
„Już Zbawiciel idzie!”
Dziepiyro co sie narodził
w ubogij stajence;
Pokłonicie sie Mu i Matce,
nojszyciejszy Panience,
I światymu Józefowi,
cieśli (choć nie z grubu...)“
Pedziół i tyż poszół śpiywać
s inkszymi Cheruby:
„Chwała bąd na wysokości
Bogu, a na zivim!
Pokój ludziom dobryj woli.“
S chóry anielskimi
W ćmok kopalnie prasto światło
takie jaśniejące,
Kiejby razem sie polóto
karbidków tyśiące.
Wątpia, dumom: Tóż Bóg - Człowiek,
taki Król nad króle,
W stajni leży, ponoć w złóbk,
hnet kiejby już w rule!?”
Trza Mu wągło na ta zima...
Ba, Matka boroczka
Ni mo przeca w tyj stajence
ani zieleńciczka!
A tu wody zgrzoć ji trzeba
do pranio, kapanio
Tyj Dziecinu; trza topiynio,
no i tyż śniodanio...
Co tu zrobić? Alech spatrzoł
smolnych kłocków wózek,
To ech je tyż hań przysmyczół.
Dospomóg mi Józek;
Bo kamracio Karlik, Kuba
i Hanys Kocynder
Downo już skiż bezrobocio
poszli se na wynder.
A kilof tyżech se zabroł,
coby w skale dziura
Wybić, chłóty z łognia może
łodyjsć dymu chmura.
Tóż Cie prosza pływkie: Przyjmij,
Dzieciatko, te dary!
Nie styknie berchmanom dziśok
na lepsze łochfiary,
Na maszkioty; a to, co mom
w swyij ubogij chacie:
Żur, presówka, płaskóweczka, —
na nic, choćy Matce.
Ale dej zachowylynie z tego,
co już momy,
A s Twoją pomocą lepszych
czasów sie doczkomy;
I ty, coby z kamratów żodyn
nie bół bezrobotnym,
Ani nie wierzoł popśniołom,
ni ludziom przewrotnym,
Sprawiedliwie niech tyż wszyscy
łochchodzą sie s nami
I nom płacą jak noleży,
mając dosyć sami
S Aniołami, s pastuszkałmi,
s Królami w spólności
Dziś śpiywomy „Chwała Bogu
bąd na wysokości!
Pokój ludziom dobryj woli!”
A nom w głębi ziymy
Pracującym pobłogosław
rączki łaskawymi.

Zeflik.

xox

Amerykański lotnik William Cocke ustalił nowy rekord 19 godzin i 7 minut lotu bez przerwy na samolocie bezsilnikowym.

Gustlik łosprowło...

Nowygo Roku!

Możno już niekiedy przekłón kończący sie Rok Stary,
Co z basoków zrobiół — dżady, z porzomnych — chachary,
No, a wielo inkszyj jesczy narobiół łostudy...
Ale jo tam eno padom: Spomniacie sie, ludy,
Iże gorsze bóły czasy, ku tymu nieniało
Krwie przelotyj, no, i jakoś tyż sie to przetrwało.
Tóż widziacie, iż sie jesczy są po temu,
Coby s powodzyniem walczycy przeciw wszemu złemu.
Mocni słabszych niech spomoga, to ucihnio larmo,
A roboty bolszewickie bydą tu nadarmo.
Strzodki walki muszą bydzie dotrzymywać kroku,
Wtedy więcej szczęście bydziem mieli w Nowym Roku.
W szczęście niech Rok Nowy Polsce bydzie przeobfity!
Niech go moczka zanno Głowa Rzeczypospolityj,
Nie miynij piyrwszy marszałek Polski odrodzonyj,
I rząd jego. Żodyn nie śmyj być znenawidzony,
Eno trza nom ich spomogać lo dobra narodu,
Coby społem bronioć sie łod niedoli i głodu.
Taki los już w każdym państwie je łobywateli:
Praca i łodpowiedzialność na wszystkich sie dzieli.
Nie szlechtujcie rząd, bo sami tem sie w pysk bijecie!
A przeca dobrogo miana Polski wszyscy kcecie?
Niech tedy uszną nasze narodowe kłótnie,
A już z tego bardzo spory kans bydzie sie utnie,
Bliższy bydzie tyż i tyj komec; wróca lepsze czasy,
Iże kożdyn bydzie chłyb miół i kasek kiołbasy.
W góra serca! Łoczny wprzód! nie w lewo ani w prawo,
Ani wstecz; nie wadzić sie! Rób swoje — bedzie „kławo”.
Tóż Wom zdrowio, pomyślności życza w Nowym Roku!
Pracujcie go łowocnie i z radością w łoku.

Gustlik.

Z Nowym Rokiem!

Już Wom Gustlik łosprowiół, coby w Roku Nowym
Bóło wszystkim jakno lepszy, a łonym i łowym
Na poprawa. Tóż jo dodom: coby sie sprowdziło!
A wtedy żyć, nie umiyrac bydzie ludziom miło.
A kiej jankor jesczy kierym można chyrtń scisko,
To hnet minie. Czasem tyż pomoże gorzolisło.
Jo nie jezdech łozbrokiem, ale na Sylwestra
„Zatrąbia“ na, Wasze zdrowie! Wy — płacicie „łorkiestra”.

Zeflik.

W największym mieście świata.

(Korespondencja własna)

Nowy Rok wkracza do N. Yorku. — Co 6 minut dziecko, co 12 minut ślub.
— W roku 1950 miasto potwór o 20 milionach ludności. — N. York
pod ziemią. — Gdzie się pomieści 10 milionów aut? — Miasto, w którym
nie widać nieba.

Nadchodzi Nowy Rok. Jak też będzie wyglądał? Dawniej wybiegał na salę balową jako uroczę, tłuszczyliki dziecko, czasem, jako wdziczny pazik, wesoły, rozkośnięcie uśmiechnięty i laskawy. Dziś pomyślnie chętnie wyobrażają sobie „Pana 1932” jako Mahatmę Gandhiego — w sensie chudości i gołizny. Dobrze i to dla odmiany. Zawsze ciekawiej oglądać postać Nowego Roku, któryby stanowiła do pewnego stopnia jego expose. Niby nowy premier. Wkracza — obejmuje władzę — nowa — plan. Przynamniej audytorium orientuje się czego należy się spodziewać.

W Nowym Yorku zeszły Nowy Rok pojawił się w pewnym klubie jako olbrzym zakuty w stal i żelazo. Nad kwadratową metalową głową zapalały się elektryczne iskry, płonęły niesamowicie rubinowe oczy, palce — szpony z drutów, zamiast serca zegar. Wszedł zimny, potężny przy akompaniamentie chrzęstu kół, bicia zegarów, gongów i ryku syren. Umilkły sentymentalne skrzypce, a rozśpiewanej gitarze hawajskiej ze strachu (podobno) stanęła deba... struny. Stalowy Nowy Rok przeszedł przez salę, niby triumf techniki uosobienie kultu maszyny, elektryczności. Nie obiecywał nic, prócz nowych wynalazków, prócz rozwoju techniki.

Może nieświadomie autorzy pomysłu doskonałe zaprezentowali nie tyle Nowy Rok, ile... Nowy York. Przyszły New-York, który z każdym rokiem coraz bardziej nabiera wyglądu jakiejś potwornej maszyny. Niejednemu umysł docieka, czemu się stanie to miasto z biegiem lat? W jaki sposób można będzie zaspokoić potrzeby mnożących się milionów ludności? W r. 1930 New-York posiadał 6,5 miliona ludności; rozwój miasta postępuje w tem tempie, że w roku 1950 liczała ta wznioła do 20 milionów. W New-Yorku co 6 minut rodzi się dziecko, co 12 minut odbywa się ślub; co 52 sekund przychodzi pociąg pasażerski; co 2 godziny statek transatlantycki; co 51 minut wyrasta nowa budowla, a co 10 minut otwiera się nowy sklep.

Najwyższe drapacze, najwięcej wind, najwięcej samochodów, najwięcej mostów. A jednak przy potwornym rozwoju niekończącej się stolicy Stanów Zjednoczonych

wszystko to wkrótce stanie się za małe, niby za ciasne ubranko dla wyrostka. O tem trzeba pomyśleć zgóry. 20 milionów ludności w 1950 roku! To znaczy co najmniej 10 milionów aut. Gdzie się to będzie pomieściło? Jak clark będzie mógł przybyć na czas do pracy, kiedy do city nie można się docisnąć? Jak zapewnić bezpieczeństwo pieszym?

Przyrost ludności, jakkolwiek imponuje olcom miasta, jednak do pewnego stopnia przeraża. O rekordy niema zmartwienia. Wszystkie — i długości, i szerokości, i wysokości już są wzięte. Potworne miasto, rozrastające się wszczep rośnie jednocześnie w górę i opuszcza się coraz bardziej w głąb ziemi. Poza olbrzymią stacją t. zw. „subway” czyli kolei podziemnej, New-York posiada jeszcze liczne podziemne tunele. Najdłuższy z nich łączy New-Jersey z New-Jorkiem. Przebiega nim dziennie kilkadziesiąt tysięcy aut. Wnętrze tunelu wyłożone białymi kafkami i jasno oświetlone, a zadaniem policjantów jest „podniedzać” ospałe samochody: ruch jest jednostroiny, niema zupełnie pieszych i dlatego ustanowiono przepisową szybkość jazdy.auta mkną w zawrotnym tempie, wolna jazda jest wzbroniona. Już teraz przystąpienie do opracowywania planów kilku podobnych tuneli w przewidywaniu rozrostu miasta.

Poza komunikacją w mieście olbrzymie powstaje jeszcze kwestia garaży. Gdyby wszyscy właściciele aut, załatwiając interes na mieście, zechcieli pozostawić swoje maszyny na ulicy, całe dzienne byłyby stale zabarykadowane. Ażby uniknąć zarów powstał projekt budowania garaży podziemnych. W śródmieściu będą one budowane na głębokości 20 pięter pod ziemią, a obsługiwane przez specjalne windy.

Ilość nowych drapaczy wzrasta w New-Yorku z roku na rok. Ulice coraz bardziej upodobniały się do stalowych, zakamienionych pudeł. Trzeba bardzo wysoko podnosić głowę, ażeby zobaczyć skrawek nieba. Nad miastem płonie czerwona tuma, mechanizm stalowego potwora nigdy nie ustaje w pracy. Gdyby nie Central-Park, można by tu zapomnieć, że sa na świecie drzewa i istnieje zielona trawa.

Roxy.

Radjo.

Plątek, 1 stycznia 1932 r.

Katowice, fala 408,7 m. Godz. 10.30 Nabożeństwo z klasztoru O. O. Franciszkanów w Panewniku, 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 12.10 Komunikat meteorologiczny. 12.15 Poranek muzyczny z Filharmonij Warszawskiej, 14.00 Ks. dr. Bolesław Rosłowski: „O szczęściu ludzkim”. 14.20 Intermezzo muzyczne. 14.40 „Co słychać, o czym wiedzieć trzeba”. 15.00 Muzyka lekka. 15.55 Słuchowisko dla dzieci starszych i młodzieży. 16.20 Intermezzo muzyczne. 16.40 „O kolejach elektrycznych”. 16.55 Intermezzo muzyczne. 17.15 „Będzie lepiej” — feljeton. 17.30 „Zabawy noworoczne z przed stu lat”. 17.45 Koncert popołudniowy. 19.00 „Bery i bojki śląskie” — Karlik z Kocyndra — (prof. St. Ligoń). 19.25 Rozmaitości. 19.45 Słuchowisko „Łobzowskie Wesele” — Ancezyra. 20.15 Koncert symfoniczny z Filharmonij Warszawskiej. W przerwie Feljton literacki. 22.40 Komunikat meteorologiczny. 22.45 Komunikaty sportowe. 23.00 Skrzynka pocztowa w języku francuskim. 23.30 Muzyka lekka i taneczna.

Gielda.

Notowanie gieldy warszawskiej

z dnia 31. grudnia 1931 roku.

Warszawa. PAT. Dewizy: Belgia 123.90—124.21—123.59. Gdańsk 173.85—174.28—173.42. Holandia 356.75—357.65—355.85. Londyn 30.35—30.50—30.20. Nowy Jork 8.92—8.94—8.90. Nowy Jork Kabel 8.925—8.945—8.905. Paryż 34.96—35.05—34.87. Praga 26.41—26.47—26.35. Szwajcaria 173.85—174.28—173.42. Włochy 45.50—45.62—45.38. Białogród 15.67—15.53. Bukareszt 5.28—5.30½—5.25. Helsingfors 12.56—12.44. Hiszpania 75.77—75.03. Ryga 171.35—169.65. Sofia 6.47—6.41. Tallin 237.18—234.82. Konstantynopol 4.32—4.28. Kopenhaga 167.33—165.67. Dolar prywatnie w żądaniu 8.90.

Notowania poznańskiej gieldy

zbożowej

z dnia 31. grudnia 1931 roku.

Ceny parytetu Poznań!

Żyto cena tranżak. — tranżakcje 250 ton — 27.25. Pszenica cena tranżak. — tranżakcje 60 ton — 24.75. Pszenica cena orientacyjna 24.50—24.75. Jęczmień przemysłowy A. 64—66 kg. 20.53 do 21.50. Jęczmień przemysłowy B. 68 kg. 22.25 do 23.25. Jęczmień browarowy 25.50—27.00. Owies 23.00—23.50. Mąka żytnia 65 proc. 38.50—39.50. Mąka pszenna 65 proc. 36.75—38.75. Ospa żytnia 16.25—16.75. Ospa pszenna 14.50—15.50. Ospa pszenka gruba 15.50—16.50. Rżepak 32—33.00. Gorczyca 32—40. Groch Włokla 24—28. Groch Fioletowy 29—32. Ziemiaki fabryczne za kilo procent 20 groszy. Uspokojenie spółki. Tranżakcje na odmiennych warunkach: żyta 15 ton, pszenicy 30 ton.

Kalendarzyk zebrań.

Sobota, dnia 2. stycznia.

Katowice. Zebranie Zw. niższych funkcjonarjuszów państw, przy G. F. P. o godzinie 1.30 w południe w gmachu wojewódzkim (sala skarbow.).

Niedziela, 3 stycznia.

Szarle. Zebranie Tow. gimnast. „Sokół” o godz. 15 w lokalu p. Głombicy. Sprawy ważne. Chorzów. Zebranie Zw. Powst. Śl. o godz. 15 w lokalu p. Benkego.

Król. Huta. Zebranie Zw. Powst. Śl. pow. uch. bytomskiego o godz. 4 popołudniu w lokalu p. Siroki.

Ruda. Zebranie Zw. Powst. Śl. grupy miejscowej Łeszeli o godz. 16 w Domu Narodowym. Zebranie połączone ze zjazdówką.

Katowice. Zebranie gwiazdkowe Kat. Kół Abstynentów przy katedrze o godz. 17. Także zebranie Katol. Kół Abstynentów przy kościele N. Marii Panu o godz. 16.30.

Siemianowice. Walne zebranie Związku Pożyczkowników Uchodźców Śląskich o godz. 15 w Czytelni Ludowej przy ul. Dworcowej.

Katowice II. Kolo Og. Zw. Podof. Rezerwy urzędów o godz. 17 w lokalu p. Zagórskiego gwiazdkę wraz z wieczorną d'a swych członków.

Pruchna. Doroczne walne zebranie Kola Og. Zw. Podoficerów Rezerwy o godz. 15 w lokalu p. Brańczyka.

Lipiny Śl. Doroczne walne zebranie Kola Ogólnego Zw. Podof. Rez. o godz. 10.30 w lokalu p. Janusza (Rynek 1).

Król. Huta. Miejsiczne zebranie Kola Og. Związku Podoficerów Rez. o godz. 10 rano w sali „Pod Flotą”. Zaprasza się również niezorganizowanych podoficerów rezerwy.

Czarny Las. Zebranie metalowców G. F. P. w lokalu p. Sikory o godz. 3 pop.

Siemianowice. Zebranie metalowców G. F. P. w lokalu p. Mikołaja o godz. 10 przed poł.

Baczność! Gwiazdka Zw. Powst. Śl. pow. uchodźcz. Opole-Olesno.

Zebranie miesiecznie grupy katowickiej Zw. Powst. Śl. pow. Opole-Olesno połączone z tradycyjnym obchodem Gwiazdki odbędzie się w niedzielę 4 bm. w lokalu Strzycz Górnicy przy placu Andrzeja. Początek o godz. 7 wiecz. Uprasza się o punktualne i liczne przybycie.

Zarząd.

Zycie sportowe.

Kalendarzyk noworocznych imprez piłkarskich.

Dzień Nowego Roku. 1 stycznia, będzie uroczystością w spotkaniu piłkarskim. W Katowicach Pogoń Katowicka zagra na rzecz bezrobotnych z IFC. Mecz ten zapowiada się bardzo ciekawie, z uwagi na to, że w obydwu drużynach za pozwoleniem władz piłkarskich, wystąpią starzy gracze, którzy obecnie walczą w barwach innych klubów.

Poza tem sensacyjnym meczem odbędą się następujące spotkania:

w Ciepoczułowie: Czarni — Zjednoczeni P. S.

w Nowym Bytomiu: Pogon — Naprzód Lipiny.

w Nowej Wsi: Wawel — Haler Wielkie Hajduki.

w Dębnie: K. S. Dąb — Murek.

Pierwsza międzynarodowa impreza bokserska w Katowicach.

Po bardzo chłodnym w wydarzeniu bokserskie okresie, czekały się Katowice wreszcie pierwszej poważniejszej imprezy. Przygotowała ją Polijny Klub Sportowy. Mianowicie 8 stycznia w Katowicach w sali Powstańców odbędą się międzynarodowe mecze bokserskie. A. B. C. Wroclaw — Polijny K. S. — Bliźsze szczegóły tego spotkania podamy w najbliższych dniach.

Wocka jedzie do Berlina.

Wicemistrz Polski Wocka udaje się do Berlina, gdzie 8 stycznia stoczy walkę z Carnera Niemcem — Ramkiem.

Wyjazd pięściarzy śląskich do Łodzi.

S. S. „Union” urzadza 6 stycznia w Łodzi wielką imprezę bokserską, w której udział również wezmą czołowi pięściarze śląscy: Wiozorek, Garstecki i Rudzki.

Sukces robotniczego klubu sportowego z Katowic w turnieju świątecznym na Śląsku Opolskim.

IRKS. Katowice — Wacker Zabrze Hindenburg 2:2 (1:1)

W pierwszy dzień świąt spotkał się IRKS. Katowice z drużyną Wacker w Zabrze (Hindenburg) osiągając wynik remisowy 2:2 (1:1). Gra obu drużyn przez cały czas równa. Powyższy wynik należy jedynie przypisać zmezczeniu graczy, którzy ze względu na trudne warunki materialne klubu zmuszeni byli przebyć pieszo drogę z Chębia do Zabrze.

Atrakcyjny mecz Kanada - Europa. — Rumunja gra z Brandenburgiem.

Jak wczoraj donosiliśmy, rozpoczął się w Katowicach na wielką skalę zakrojony, międzynarodowy turniej hokejowy z udziałem czterech drużyn: Austrii, Kanady, Brandenburga i Polski. Turniej ten odbył się w Krymicy, jednak wskutek niesprzyjających warunków atmosferycznych, przeniesiono go do Katowic. W turnieju hokejowym poza wymienionymi drużynami, zawodować miały zespoły reprezentacji Rumunii i Węgier. Przyjazd tych drużyn do Polski odwołano. Niesiety Rumunów nie zdolał na czas o ten zawodować, to też zjechał on do Krymicy, skąd skierowano ich do Katowic. Niespodziewany przyjazd Rumunów do Katowic, spowodował rozszerzenie programu turnieju, oraz przysporzył temuż więcej atrakcyjności.

Zatem w dniu dzisiejszym na sztucznym torze uroczym wielce sensacyjny mecz reprezentacji Europy z mistrzem świata — Kanadą. W drugim spotkaniu zmierza swą siłę reprezentacja państwa Rumunji z reprezentacją Brandenburga.

Barw. reprezentacji Europy w walce z mistrzem świata — Kanadą bronić będą: Stogowski, Sokolowski, Materski, austriacy: Demmer, Kirchberger i Seel, zmiennik będą Sabliski, Krygler i Nowak. Do rezerwy wyznaczono Kaufmana i Herokera (Niemcy). Skład ten jest niegorszy od drużyny, która w Paryżu uległa tej samej „Ottawie”, reprezentacji Kanady w stosunku 0:5, to też należy spodziewać się, że mecz ten będzie naprawdę zaciekłą walką, a wy-

nik spotkania niepewny do ostatniej chwili zawodów. Ta reprezentacja europejska będzie miała w Stogowskim najpewniejszy punkt, może najlepszego bramkarza świata. Doskonała obrona zaś polska nie ustępuje w niczym obrocom Kanady. Zatem wspaniałe tyty, uzupełnione świetnym napadem austriackim, uchodzącym za najlepszy w Europie, będzie nawet dla nieznających mistrzów — czarodziejów hokeja lodowego, przeciwnikiem równorzędnym, z którym Kanadyzcy, aby wygrać, będą musieli wyłożyć wszystkie siły i umiejętności. Ciekawie zapowiada się również spotkanie Rumunji z Brandenburgiem. W drużynie rumuńskiej bowiem gra słynny z urody ks. Cantacuzene, bityszy pól piękny, jeden z najlepszych graczy rumuńskich. Mecz dzisiejszy rozpoczyna się punktualnie o godzinie 13.30. Pierwsze spotkanie Kanada — Polska prowadzić będzie kpt. Sacha. Kierownictwo meczu Rumunia — Brandenburga spowodzić będzie w rękach p. prokuratora Kuśka.

Wzobogacenie programu turnieju meczem Kanadą — Europa i Rumunja — Brandenburg nada dzisiejszym imprezom hokejowym nieśmiało atrakcyjności i ścigania na nie niebawem tłumy widzów. Podkreślić musimy, że rzadko zdarzy się tak dogodne okazja zorganizowania meczu Kanadą — Europa i to na sztucznym torze w Katowicach. Wszyscy zatem znawcy i facy hokeja nie powinni ominąć okazji użycia tak ciekawego meczu, który stanowić będzie bezduszę gwóźdź sezonu hokejowego w Polsce.

RKS. „Sila” Czerwłona — Vorwärts Rokittne 4:1 (2:1)

Spotkanie powyższych drużyn nastąpiło w pierwszy dzień świąt na boisku Vorwärtsu w Rokittnicach. Niepokonana od dłuższego czasu drużyna Vorwärtsu uległa i to dość w wysokim stosunku przewyższając ją pod względem taktycznym i technicznym drużynie RKS Sila Czerwłona. Obie drużyny przez cały czas gry wykazywały dużo ambicji, co przyczyniło się do ładnej gry obu zespołów.

RKS. Ruch Ruda — S. V. Biskupice 2:2 (0:1)

Drużyna Ruchu bawiła w czasie świąt w Biskupicach i rozegrała mecz piłki nożnej z tamtejszą drużyną S. V. 22. Gra przez cały czas prowadzona w ostrym tempie, do przerwy widownia lekka przewagę gospodarzy, po przerwie jednak drużyna RKS. Ruchu opowiadała sytuację, zdobywając dwie bramki tuż przed zakończeniem meczu gospodarze wyrównują. Widzów około 2 tysięcy co było rzadkością w tej miejscowości.

RKS. Ruch Ruda II. — S. V. 22 Biskupice 4:8

Rezerwy powyższych klubów rozegrały przedmecz, który zakończył się zasłużonym wynikiem gospodarzy. Przy drużynie Ruchu był ra-

slaby bramkarz, który prawie że żadnej przez gospodarzy strzelonej bramki nie obronił.

IRKS. Katowice — Vorwärts Rokittne 6:2 (2:1)

W drugim dniu świąt gościła drużyna IRKS. Katowice w Rokittnicach, rozgrywając mecz piłki nożnej z miejscową najsilniejszą drużyną Vorwärts. Gra przez cały czas prowadzona w żywym tempie, wykazywała znaczną przewagę drużyny katowickiej pod względem technicznym i taktycznym. Już w pierwszej minucie grę zdobyła katowicka drużyna pierwszą bramkę, jednak w 10 min. podkutywaną za dotknięcie piłki ręką rzut karny pada wyrównanie. Tuż przed przerwą R. K. S. zdobywa drugą bramkę. Po przerwie opowiadała całkowicie hokejowi gości, grając niemal na jedną bramkę. Druga bramka zdobyta przez Vorwärts była bramką samobitką. Dość licznie zebrana publiczność oklaskiwała gorąco obie drużyny za dobrą i efektywną grę. Obecny na meczu przedstawiciel sportu robotniczego w Waldenburgu, któremu gra R. K. S. II bardzo się podobała, zaprosił naszą drużynę na dwa dni świąt Wielkiej Nocy w celu rozegrania z miejscowymi drużynami zawodów piłki nożnej.

Dział urzędowy.

Komunikat nr. 35

Wydział Gier i Dyscypliny Śl. O. Z. P. N. z dnia 17 grudnia 1931 r.

1. Ukazano następujące kluby za nielegalność zawodów w O. K. S. z 6 grudnia br.: Pol. KS. Katowice, KS. Chorzów, KS. Śląsk Świętochłowice grzywną w wysokości 10 zł. KS. Orkan Wielka Dąbrówka i KS. Naprzód Ruda grzywną w wysokości 5 zł. KS. 26 Giszowice i KS. Strzelec Szarlej grzywną w wysokości 3 zł.

Z dnia 13 grudnia br.: KS. Haler Wielkie Hajduki i KS. Silesia Łagiewniki grzywną w wysokości 10 zł. KS. Diana Katowice i KS. Sparta Wielkie Piekary grzywną w wysokości 5 zł. Pocztowe PW. Katowice, KS. Stadion Król. Muta, KS. 22 Mała Dąbrówka, KS. Unia Kończyce, KS. Powiatowic Król. Muta i KS. Haler Świętochłowice grzywną w wysokości 3 zł.

2. Ukazano KS. Iskra Siemianowice grzywną w wysokości 35 zł. za spowodowanie przerwania zawodów w dniu 6 grudnia br. przeciw KS. Naprzód Załęże.

3. Ukazano RKS. Sila Michałowice za wstawienie do drużyny graczy nielegalnych grzywną w wysokości 20 zł.

4. Ukazano: gracza Machinka Huzona z IFC. Katowice za słowną obrazę sędziego dyskwali, 2 tygodniową, Peczka Rudolfa z BBSV. Bielsko za niebezpieczną grę i tydzień, Maluchy Waltera z AKS. Król. Muta za słowną obrazę sędziego 2 mies. Brodę Leona z Kol. PW. Katowice za niebezpieczną grę i tydzień, Rychoncia Alfonsa z KS. Siemianowice za brutalną grę 6 tygodni, Grossa Teodora z KS. Naprzód Załęże za brutalną grę 6 tygodni, graczy Romacka Bernarda, Weissera Józefa, Fuka Romana, Kolodzieja Konrada z KS. Śląsk Siemianowice i Burka Jana z KS. 26 Giszowice za zawodowanie w barwach innego klubu dysk., 4 miesięczną, Maksysa Józefa z KS. Strzelec Szarlej za niebezpieczną grę i tydzień.

Za Wydział Gier i Dyscypliny Śl. O. Z. P. N. (—) Waski, sekret. (—) Kordula, przewod.

Przewisko.

— No, proszę mówić! Dlaczego nadal śle nie przewisko „wystoska robaczko-wego”?

— Panie dyrektorze, po pierwsze jest pan zawsze podrażniony, a po drugie nikt nie wie, co pan tu właściwie robi. (Le Rire)

Dowód.

Sędzia: Czy oskarżony był istotnie pijany wówczas, gdy świadek widział go w parku?

Świadek: Tak, panie sędzio, ugał się za świątecznym robaczkiem i prosił go o ołgieł do papierosa. (Thafter)

Nowa świetlina iutrznia nad Górnym Śląskiem i radość w każdym domu
rozbiłska z Nowym Rokiem

wśród promieni pierwszorzędných żarówek

„HELIOS” Pierwsza Fabryka Żarówek na Polskim Górnym Śląsku Katowice.

Szczęśliwego i wesołego Nowego Roku

życzy wszystkim gościom i znajomym

Osmaczyk i żona

Restauracja i Destylacja

Hajduki Wielkie, ul. Leśna nr. 8.

Wielka nagroda

Celem rozpowszechnienia naszego przedsiębiorstwa między czytelnikami niniejszego pisma, firma nasza postanowiła rozdać tytułem wielkiej nagrody rozmaite towary. Każdy czytelnik może otrzymać

zupełnie bezpłatnie

(podług naszych warunków) premię w postaci kamizdka na ubranie, kostiumu damskiego, bielizny damskiej, pościelowej, kocy, watowej, zegarka, instrumentu muzycznego, aparatu fotograficznego, filmowej i inne przedmioty wartościowe, jeżeli nadesłanie prawidłowe rozwiązanie niniejszego zadania.

B-Z p-a-y n-e-a k-i-cz-

Kreski należy zastąpić literami, aby otrzymać powszechnie znane przysłowie. Udział w konkursie dla otrzymania nagrody jest bezpłatny. Nie ma żadnego ryzyka. Nispowodzenie wykluczone. Rozwiązanie i prosimy nam przysłać w liście, lub na zwykłej pocztówce z podaniem dokładnego adresu, na co W. P. otrzyma szczegóły i niespodziankę. Pośladać do listów dziękczynnych.

Polska Samopomoc Włokłocińska, Łódź V.
Skrz. poczt. 7. Oddział 53.

Szanownym Klientom i Znajomym

Szczęśliwego Nowego Roku

życzy

Polskie Wyroby Tekstylne
Józef Szotka i Ska, Katowice
ul. 3-go Maja 19.

Wszystkim moim Klientom
Znajomym i Przyjaciołom życzy

Szczęśliwego i Wesołego Nowego Roku

życzy

Józef Szotka, Rydułtowy

Wesołego Nowego Roku

swolm klientom i znajomym życzy

Wojciech Osypka

mistrz rzeźnicł

Katowice III, Wojciechowskiego 155
i Katowice I, Jagiellońska 19

Żądać tylko oryginalnego pudru

o miłym trwałym i subtelny zapachu.

5 Fleurs FORVIL Paris

Wszelkie inne nawet o podobnym brzmieniu nazwy lub opakowaniu nie mają nic wspólnego z oryginalnym pudrem

5 Fleurs FORVIL Paris. Prosimy nie ulegać namowom sprzedawców, ustalających pudry o ładnym podobnym opakowaniu i nazwach sprzedawać zamiast oryginalnego pudru

5 Fleurs FORVIL Paris. Polecamy wszelkich światowej sławy wody kolońskiej i perfumy 5 Fleurs Forvill oraz inne zapachy.

3 pokoje

z meblami natychmiast do oddania. Zgłoszenia do „Polski Zachodniej” pod nr. 12239.

Wszystkim naszym gościom, znajomym i krewnym życzymy

Szczęśliwego Nowego Roku

Restauracja „Pod Dzwonem”
Królewska Huta, ul. Ciomajńska 18.
Reisner i żona.

Oglašzajcie się tylko w „Polsce Zachodniej”

Najserdeczniejsze Życzenia Noworoczne

składają bywalcom naszego lokalu

Restauracja pod Koleją

Katowice, ul. Wojewódzka nr. 15. — Tel. 24-86
Właśc. E. Franke i P. Russek.

Wesołego Nowego Roku

Życzę wszystkim moim Klientom i znajomym

Barański

zakład elektrotechniczny
Chorzów, ulica Kościelna nr. 37, telefon 15-97.

Wszystkim moim Klientom, znajomym i przyjaciółom składam

serdeczne życzenia Nowego Roku

Hermann Holzmann

Katowice, ulica Teatralna nr. 2.

Nie jak w Bytomiu

u mnie taniej kupujesz aparaty radiowe jak:

**Selbit, Nora, Saba, Mende,
Telefunken, Lumophon,
Lorenz i t. d.**

Na życzenia zademonstruję każdy aparat w mieszkaniu Szan. Klienta bez przymusu kupna. Rzetelna obsługa. Niskie ceny. Dobre warunki spłaty.

Barański

Chorzów, Kościelna 37 Tel. 1597

Tkálnia mechaniczna „Wilamowice“

właśc.: Kazimierz Krzyżanowski

w Wilamowicach

rok założenia 1812

Poleca wszelkie płótna lniane, apretowane pierwszorzędnej jakości od najgrubszych do, najcieńszych na bieliznę osobową, pościelową i kuchenną. — Uskutecznia wyprawy ślubne, zadawalniając najwybredniejsze wymagania. — Ceny bezwarunkowo fabryczne. Wzory wysyła odwrotnie.

Hemoroidy giną

w 5 do 6 dni bez lekarstwa i operacji, 56-letnie doświadczenie. Wysyłam przepis za pobraniem pocztow. 6 zł i porto. Mam 132 podziękowań.

J. Wierzbowski, Nowe-Pomorz,
lekarz szpitalny

Dezynfekcję Aparatów Telefonicznych

zgodnie z Rozporządzeniem Policyjnym p. Wojewody Śląskiego przeprowadza firma

Górnośląskie Przedsiębiorstwo Przem.-Handlowe

„D. A. Tel.“

Katowice, ulica Sobieskiego 24 Telefon nr. 31-57

Sportowcy!
Prawdziwie sportowy
but narciarski i лыжарский

kupisz

tylko u fachowca

„BART“ Król. Huta, Pocztowa 2. Tel. 5-15.

Najserdeczniejsze życzenie wszystkim pomyślności

w Nowym Roku

składam swoim Klientom i Znajomym

Cuklarnia i Kawiarnia

Franciszek Ksawery Liczbiński

Katowice, Rynek nr. 1.

Wszystkim moim odbiorcom i przyjaciołom życzę

Szczęśliwego Roku!

Jan Wieroński

Król. Huta, Marsz. Piłsudskiego 1.

Z dniem Nowego Roku wszystkim moim klientom i znajomym zaslągam serdeczne życzenia

Firma S. Kossak

Skład czekolady

Katowice, ul. Marsz. Piłsudskiego 2.

Dosiego Roku!

Życzę Szan. Klientowi, jakoteż wszystkim przyjaciołom i znajomym

Józef Przyklenk

Hurtowny skład mydła

Katowice

Stanisława 8. Stawowa 3.

Szczęśliwego i wesołego

Nowego Roku

życzy Szan. Klientom i Odbiorcom

A. Wajsbaum

mistrz szewski

Katowice, ul. Plebiscytowa 19.

Życzenia Noworoczne

zasyła łaskawym Klientom i Odbiorcom

Ludwik Skrzypek

zakład obuwniczy

Katowice, ul. Kościuszki 38.

Życzenia

Noworoczne

zasyła łaskawym Klientom i Odbiorcom

Alfred Nebel z żoną

mistrz rzeźniczy

Katowice, ul. 3-go Maja 14.

Życzenia

Noworoczne

zasyła łaskawym Klientom i Odbiorcom i znajomym

„Silesia“

Warsztat mechaniczny obuwia

Katowice, ul. Pocztowa 12

W. T. Maksymilian Kluczkowski

Szczęśliwego

Nowego Roku

Szan. Klientom i znajomym życzę

Max Marticke

Kawiarnia i Cuklarnia.

Katowice, ul. 3 Maja 24.

Otwarcie interesu.

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić, że z Nowym Rokiem otwieramy w Katowicach przy ulicy Stawowej nr. 11

Skład wędlin i mięsa

Polecamy się łaskawym względem Szan. Publiczności, życzymy Jej Szczęśliwego Nowego Roku.

Bracia Nokel.

Wesołego Nowego Roku

Wszystkim Gościom i znajomym życzę

Restauracja Wiktor Dworowy.

Parowa piekarnia i cuklarnia

Karol Gogołok

Katowice, ul. Andrzeja nr. 9

składają swoim Szan. Klientom i Znajomym

Szczęśliwego Nowego Roku!

Wszystkim naszym Klientom, przyjaciółom i znajomym życzymy

Szczęśliwego Nowego Roku!

Ludwik Ochojski i żona

Skład rzeźniczy i fabryka kiełbas

Katowice, ul. Stawowa 16, tel. 1491.

Szan. Gościom i znajomym życzę

Szczęśliwego Nowego Roku!

N. Szyszka i żona

Mleczarnia

Katowice, ul. Poprzeczna 14.

Wszystkim moim Gościom, przyjaciółom i znajomym

Dosiego Roku!

życzy

Steier z żoną

Restauracja Katolicki Dom Związkowy

Król. Huta.

Szczęśliwego Nowego Roku

życzy wszystkim swoim Szan. Klientom i znajomym

Józef Łukasz

zakład krawiecki

Katowice, ul. Mariacka 3, telefon 848.

Szan. Gościom i znajomym

Dosiego Roku

życzy

Kuchnia Obywatelska

Marja Gneza i mąż

Katowice, ulica Mickiewicza 1.

Szczęśliwego

Nowego Roku!

życzy swoim Szan. Klientom i znajomym

Firma „Textyl“

Katowice.

Najserdeczniejsze

życzenia noworoczne

składają bywalcom naszego lokalu

Cuklarnia i Kawiarnia „Europa“

Katowice, Rynek 12.

Szczęśliwego Nowego Roku

Swoim Szanownym Klientom i znajomym życzę

Firma Musiol i Ska

Fabryka Bekonów.

Katowice, Rzeźnia Miejska.

Wszystkim naszym Klientom, przyjaciółom i znajomym życzymy

Szczęśliwego Nowego Roku Silesiebacon

Katowice.

Wszystkim moim Gościom i znajomym

Dosiego Roku

Emil Waniura

Katowice, ul. Kościuszki nr. 15.

Restauracja „Wzgórze Wąjury“

Wszystkim moim szanownym odbiorcom i znajomym życzę szczęśliwego

Dosiego Roku!

Górnośląska Fabryka Zabawek

Fryderyk Fuchs, Królewska Huta

CHORYM!

I ciężko cierpiącym przy różnych przewlekłych i zakaźnych chorobach, wycieńczonym i uznany za nieuleczalnych, poleca się: **Ciściałk, Przyrodno-Lecznictwo Katowice, ul. Młyńska 15.** Twarde owozrodzenia, guzy, krwotoki i stan zapalny usuwa w krótkim czasie. — Pismo „Droga do Zdrowia“ wysyła bezpłatnie.

Nadzwyczajna okazja.

Polecamy po nadzwyczaj niższych cenach następujące powieści w zeszytach:

Czterech bohaterów.

powieść historyczna z XVII wieku. Opracował Józef Siemianowski. Wielka ta powieść obejmuje 1334 stron druku a ozdobiona jest 55 obrazkami i składa się z 55 zeszytów. Cena kompletu wynosi tylko . . . 2 zł.

Husyci.

Powieść historyczna, z czasów wojen husyckich. Całość obejmuje 936 stron druku ozdobionych 39 całostronowymi obrazkami i składa się z 39 zeszytów. Cena kompletu wynosi tylko . . . 2 zł.

O grób Zbawiciela.

Powieść historyczna z czasów wojen krzyżowych. Całość obejmuje 1192 stron oraz 50 pięknych obrazków i składa się z 50 zeszytów. Cena kompletu wynosi tylko . . . 2 zł.

Król a Car.

powieść historyczna, nadzwyczaj zajmująca, napisana przez Artura Gruszeckiego. Całość obejmuje 1200 stron druku, ozdobiona 50 obrazkami i składa się z 50 zeszytów. Cena kompletu wynosi tylko . . . 2 zł.

Koszty przesyłki ponosi zamawiający. Zamówienia prosimy adresować:

Katolik, Beuthen O.-S.

Kurfürstenstr. 21.

1932

*Wszystkim naszym
Szanownym odbiorcom,
znajomym i miljonowym
razem Szanownych
Gospodyni domu, naszym
wiernym klientkom,
serdecznie składamy
życzenia szczęśliwego
i wesołego Nowego Roku!*

*Myś A. Kollontay
Fabr. chem.
Katowice Brynów*

mydło z pralką

Kollontay

jest lepsze.....

Żyralo

Nr. 156.

Szkoła Ogrodnicza

Śląskiej Izby Rolniczej w Strumieniu

przyjmuje już

zapisy kandydatów

na nowy rok szkolny. — Nauka rozpocznie się 15 stycznia 1932 r.

O informacje zwracać się pod adresem:

Szkoła Ogrodnicza
w Strumieniu — powiat Bielski.

Z powodu ogranicz. ilości miejsc
podania składać jaknajwcześniej.

Mieszkanie

4 pokojowe z przynal. w nowo
wybudowanym domu dobre poło-
żenie, taksamo

1 skład

natychmiast do wynajęcia. Infor-
macje Katowice, ul. Raciborska
nr. 16. Telefon 30-80.

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

życzy

B. Szaflik & Br. Foerster

Katowice, ul. Marsz. Piłsudskiego 11 - Tel. 1598

swój pierwszorzędny zakład kuśnierski, gotowe
futra damskie i męskie i pojedyncze skórki w
wielkim wyborze.

Najtańszy zakup

Najniższe ceny

Najlepszy gatunek

W
A
S
Z
Y
C
H

FUTER

tylko

Wiedeńska Pracownia Futer

Król. Nuta, ul. Sienkiewicza 1, parter
róg ul. Wolności.

Telefon 354.

Telefon 354.

Wielki wybór gotowych damskich i męskich futer.

Pracownia prowadzona przez dypl. kuśnierza.

Wszystkim naszym zacnym odbiorcom,
zwolennikom i przyjaciołom życzymy
szczęśliwego

Dosiego Roku

Górnośląska

Hurtownia Piwa i Wódek

Spółka Akcyjna

Katowice

Życzenia Noworoczne

zasiła

KAROL DITTRICH

Katowice - Załęże, ul. Wojciechowskiego 49.

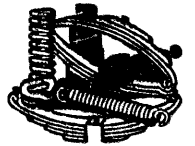
Telefon 30-64.

Telefon 30-64.

Wykonuje nowe resory kompletne i sprężyny wszelkiego rodzaju
dla samochodów i maszyn.

Specjalny warsztat reperacyjny dla resorów samochodowych.

Resory samochodowe wszystkich typów zawsze gotowe na składzie
po bardzo przystępnych cenach.

Kino „ROXY” Król. Nuta

ul. Wolności 17.

Telefon 1228

Na otwarcie dnia 1-go stycznia 1932 r.

Najcenniejszy film całego sezonu zimowego, przepiękna komedia p. t.

Wesoły Porucznik

(Czar walca)

Przemila operetka filmowa podług znanego utworu Straussa p. t. „Czar walca”
Cudownie piękne piosenki wiedeńskie. Sliczne muzyka.

W roli głównej Maurice Chevalier

W nadprogramie bardzo dobry dodatek dźwiękowy oraz najnowszy tygodnik.
Otwarcie kasy o godz. 1-szej. Ceny bardzo przystępne

ARCHITEKT I BUDOWNICZY

JÓZEF KOZIEŁ

BIELSKO, ul. Matejki 8, obok dworca - Tel. 1192

Budowa gmachów publicznych, domów
mieszkalnych, zakładów przemysłowych
itp. Konstrukcje żelazo-betonowe i be-
tonowe Projekty i kosztorysy.

Najserdeczniejsze

Życzenia Noworoczne

składa naszym Szan. Gościom i Klienteli

Kawiarnia i Cukiernia

Em. Lamla z żoną

Katowice, ul. Wojewódzka 16.

65.000.000

**PAR
NOIZONYCH
w EUROPIE
JEST GWARANCJA
ICH DOBROCI**

Moim Szanownym odbiorcom i
znajomym

szczęśliwego Nowego Roku

życzy

Firma Jakób Spendorf

towary modne i galenteryjne

Królewska Nuta

Wolności 48.

Wolności 19.

Z okazji NOWEGO ROKU
składam mej Czcigodnej Kli-
enteli, Przyjaciółom i Znajomym
serdeczne życzenia.

Artysta Malarz

Willi Fischer z żoną.

Ródzica - Szopienice, ul. Rejtana 1.

WESOŁEGO I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU!

Data

8.90

Fason 1345-03

Elegancki prunelowy pantofelek na pół-wysokim obcasie.

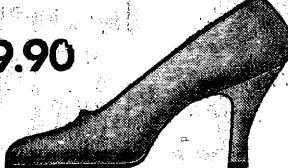
10.90

Fason 9315-03

Eleganckie i bardzo tanie czółenka z czarnego aksamitu. Wysoki zgrabny obcas.

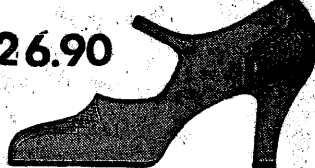
19.90

Fason 1715-03

Wytworne aksamitowe czółenka na wysokim obcasie.

26.90

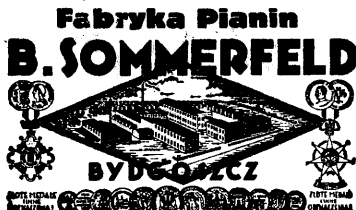

Fason 9975-77

Wytworne ozdobiony zamkowy pantofelek na wysokim obcasie.

Najserdeczniejsze
Życzenia Noworoczne

nasz Szanownej Klienteli składa

Składy fabryczne:

Katowice, ul. Kościuszki 16 Tel. 2898
Król. Muta, ul. Wolności 42 Tel. 298
Kraków, Gł. Rynek 5, Telefon 17271

Dostawa Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach i Poznaniu.

Jednocześnie polecamy nasze w nieporównanej jakości i wielkim wyborze pianin po znacznie niższych cenach i dogodnych warunkach już przy najmniejszej wpłacie.

Kino Teatr
„RIALTO”zawiadamia że każdej niedzieli
w dniu świątecznym urzędują

poranki

dla dorosłych i młodzieży.

Bilety w cenie od
1 zł do 0,50 zł.

Początek o godz. 12-ej.

Podłogi Asbestowo-Ksyolitowe

sa zupełnie bez szpar, ciepłe, bezpieczne pod względem ognia, grzyba i wilgoci, elastyczne, higieniczne, niewrażliwe na oliwę i zmiany temperatury, zupełnie wolne od pyłu, kurzu i rochactwa, łatwe do czyszczenia, przetrzymujące chłodzenia i przewiewania — tak również posadzki teracowe, schody z sztucznego kamienia, naściadujące zupełnie granit ślaski i szwedzki, karst lip, wykonuje

KSYLOLIT
Katowice, ul. Słowackiego 21.
Tel. 19-16 6716Katowice, dnia 21. grudnia 1931.
Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach.L. dz. RP. I — 2203/279.
Przedmiot: gmach przy ulicy Zielonej przetrzymujący stolarszczyznach i ślusarzy.

Ogłoszenie skrócone.

Śląski Urząd Wojewódzki ogłosił

przetarg

na dzień 28. stycznia 1932 roku, godz. 11-ta na dostawę stolarszczyzny i wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i sanitarnych w gmachu Urzędu Skarbowego i mieszkalnym w Katowicach przy ulicy Zielonej.

Petyt autentyczny tekst ogłoszenia umieszczono w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego, oraz na tablicy ogłoszeń Wydziału Robót Publicznych.

Za Wolewo:

Dr. Inż. Kaufman, mp.
Naczelnik Wydziału Robót Publ.Uczciwy
buchalter

obznajomiony z księgowością w hurtowni tytoniowej, mogący złożyć kaucję poszukiwany. Oferty do „Polski Zachodniej” pod M.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, dnia 2 stycznia 1932 r. o godz. 10.30 przed południem będzie sprzedawał w Mysłowicach przy ul. Szkolnej i publicznie najwyższej dalszemu za gotówkę: różnego rodzaju urządzenia domowego jak: kredens, bufet, stół rozsuwany, krzesła, zegar stołowy, szafa na ubrania, maszyny do szycia i wiele innych rzeczy.

Górski

komornik sądowy w Mysłowicach.

Bezrobotne kobiety

zawalczą kryzys ucząc się kroju i szycia systemem Wyższej Uczelni „Wydalska”. W czasie kursu każda kroje i szyje dla siebie. Wpisy Katowice, ul. Andrzeja 2.

Repertuar Kinoteatrów
od piątku 1 stycznia 1932 r.

Kino CAPITOL wielka sala Plebiscytowa 3	Front Zachodni 1918 Najeżdźcy.
Kino CAPITOL nowa sala Plebiscytowa 3	Podwójny program: I. Zemsta i przebaczenie II. Naszyjnik hrabiny Romanow
Kino CASINO Poprzednia 17/19.	MIŁOŚĆ ZORZYT Wielki film namietności Daniele Parola — Pierre Baczew
Kino COLOSSEUM 3 Maja 7.	Do piątku włącznie: PIRACI PANAMSCY Od soboty program noworoczny: SZKATUŁKA ŻYCIA I ŚMIERCI
Kino PALACE Mieleckiego	Madame Satan May Johnson — Reginald Denny
Kino RIALTO Sw. Jana 24	CHARLIE CHAPLIN Światło wielkiego miasta
Kino UNION 3 Maja 25.	MILJON Renee Clair
Kino UNION Mysłowice	Buster Kaeton na froncie Bombi z nad Monte Carlo
Kino HELIOS Szopience	Potężne arcydzieło egzotycznej Maradu Rose Howard, Charles Bickford
Kino DEBINA Dab	I. Usta nigdy nie całowane. II. Upiór Stepu. Od soboty: HAI TANG — Anna May Wong II. KRYWAWY ZART — Richard Talmaydy

Futra

Futra

Na bieżący sezon zaopatrzylem
swoją skład w największy wybór

futer damskich i męskich

Najnowsze modele! Najtańsze ceny! Najdogodniejsze warunki!
Wszelkie roboty kuśnierskie wykonuje się w własnych wzorowo urządzonej warsztatach.

J. Milner / Katowice

Tel. 3017 ul. Mieleckiego 6 Tel. 3017

Drukarnia Śląska

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

ULICA BATOŁEGO 2
KATOWICE I KOŚCIUSZKI NR. 15

TELEFON NR. 8-78 I 4-26

zaopatrzone w nowoczesne urządzenia
techniczne przyjmuje zamówienia na
wszelkiego rodzaju prace drukarskie.Wykonanie szybkie i punktualne
po cenach umiarkowanych.

Chorzy na płuca

Spytajcie się swego lekarza, a ten wam potwierdzi, że od suchoty umiera więcej ludzi, niż od innych chorób. Każdy więc kto cierpi na kaszel, bronchit, chrypke, zaflegnienie płuca oraz kokuks, powinien natychmiast zabrać się do leczenia. Dobrym środkiem na choroby płuca okazał się preparat FAGOSOL. — Przy użyciu FAGOSOLU w krótkim czasie gnie kaszel, wzmacnia się apetyt i chory nabiera ciała FAGOSOL dostać można we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Skład Główny: Apteka H. ROSENSTADTA, Warszawa, Pl. Grzybowski 10.

„ocean goszcząca”	Mieszkania	Adresy	Wnęce
Magistra farmacji, władająca polskimi i niemieckimi obywatelami posadę. Zgłoszenia do „Polski Zachodniej” pod „Referencje”.	Dwupokojowe mieszkanie i kuchnia z całym kompletnym nowym meblowaniem i aparatem radiowym natychmiast okazywać za kwotę 3000 zł. do zwrotu w Szopienicach obok przystanku tramwajowego. Zgłoszenia do „Polski Zachodniej” pod L. 222.	Krynica: „Belweder”, pierwszorzędną, komfortową, pensjonat, centralne ogrzewanie wodne, bieżąca woda w pokojach, do 10. Adres: 10. Adres: 10. Adres: 10. Adres: 10.	5. 6 pokojowe umebowane ubiorki biurowe z telefonem w centrum miasta natychmiast do wydzierżawienia w pokojach, do 10. Adres: 10. Adres: 10. Adres: 10.
Panna lat 17 z średnim wykształceniem — ewent. przedłoży świadectwa, poszukuje posady przy dzieciach. Zgłoszenia do „Polski Zachodniej” pod N-12222.	4 pokojowe komfortowe mieszkanie, całkowicie zrehabilitowane — centrum miasta, na dwóch piętrach do oddania. Oferty do Admin. pisma pod „nowocześnie”.	Zakopane Chałubińskiego pensjonat „Gencja.” Janiny Skrzyszowskiej poleca pikotki słoneczne, komfortowe, kuchnia, obfita, wysmienita. Ceny bardzo niskie.	Głuchota, szum, ciemnienie uszu, uciążliwe. — Zadajcie bezpłatnie pocztą broszury. Adres: Eufonia, Liski.
Slaska Szkoła Muzyczna w Katowicach, Szopienice 16, przyjmuje już zapisy na II. półroczną, do wszystkich otwart. klas. Szkoła otwiera w II. półroczu specjalną początkującą klasę fortepianu i skrzypiec, dla niepełnych, do 10. Adres: 10. Adres: 10. Adres: 10.	Baczność Pp. adwokaci! W mieście ciebie go przemyśli na Górnym Śląsku (około 30 tys. mieszkańców) 20 minut od Sąd okręgowego, 10 minut od Sąd grodzkiego, dołączasz bez adwokata, mamy stosowne mieszkanie do wynajęcia. Zgłosz. pod Spółdzielnią Mieszkaniową Wielkie Haliki.	Zakopane „Nalec”, droga do „Białego”, wykładowy pensjonat chrześcijański Heleny Chemiczkiej.	Ostrzeżenie! Ostrzeżenie! przed nabyciem wszelkich, wystawiających przez adwokata Dr. Pacha w czasie od 2-go października do dnia 24. grudnia 1931 r. ponieważ weksle te zostały sprawnie niewierzone i w tej sprawie toczy się dochodzenie karne.
Instytut Muzyczny w Katowicach Teatrulna 7 i w Biskupia, Smolki 4 — przyjmujemy codziennie uczniów na nowe półroczne szkolenie.	Stowarzyszenie Stenografów S. S. Balczyskiej w Katowicach otworzy dnia 18. I. kurs dla początkujących. — Zgłoszenia przyjmują kancel. szkolny kumplekier, Bartosza, Głowackiego 5.	Artystyczna atmosfera, doskonała, wielkie ożywienie towarzyskie, dancing i dom rodzinny. Spokój i cisza samotności. Idealne warunki zdrowotne. Plekny widok na całe pasmo Tatry. Wszystkie to dale pensjonat „Alas” Federowiczowej, położony na południowych stokach Gubałki — perły Zakopanego, tel. 551. Pianino, radio, ceny przystępne.	Browning straszak, sędziwa wykonany z 50 naboi. 3. — zł. Patent 2341, 100 naboju 2.50 zł. Bez pozwolenia. Wysłany za pobraniem „Montre”. Warszawa, ulica Główna skrzynka 827.
		Pakiet	Sklepy. Lokale wielkość 70 metrów kwadrata towarów z magazynami i ubikacjami biurowymi w śródmieściu Katowice do wynajęcia od 1 stycznia 1932. Zgłoszenia pod „Sklep” do administ. „Polski Zachodniej”.